

माडी गाउँपालिका

घर्तीगाउँ रोल्पा

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परिक्षण प्रतिवेदन
परिक्षण आ.व. २०८०/०८१

परिक्षण मिति २०८१/०८/२३ र २४

विषयसूची

१.पुष्पभूमि	
२.अध्ययनको महत्व.....	
३.लैससास परीक्षणको उद्देश्यहरु	
४.लैससास परीक्षणले समेट्ने क्षेत्रहरु.....	
५.लैससास परीक्षणको विधि र तरीका.....	
६.लैससास परीक्षणका सहभागीहरु.....	
७.तथ्याङ्क प्रस्तुतीकरण र व्याख्या.....	
८.लैससास परीक्षण विश्लेषण औजारहरु.....	
९.तथ्याङ्क को तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण	
१०. लैससास परीक्षण विधिबाट देखिएका लैससासको अवस्था	
१०.१ परीक्षण पश्यात प्रमुख सूचकहरुले प्राप्त गरेको अंक.....	
१०.२.लैससास परीक्षण नतिजाको माकुरे जालो.....	
११. माडी गाउँपालिका लैससास सवल पक्ष सुधार गर्ने पक्ष अवसर र चुनौतीहरु	
१२. लैससास विकास कार्ययोजना.....	
निष्कर्ष.....	
सुझाव.....	
अनुसूचि १ सुचकहरु	
अनुसूचि २ हाजिरी	
अनुसूचि ३ फोटोहरु	

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति

१. श्री अमर सिंह घर्तीमगर	संयोजक (गापा अध्यक्ष)
२. श्री जयपुरी घर्तीमगर	सदस्य (गापा उपाध्यक्ष)
३. श्री इश्वरी गौतम	सदस्य (प्रप्रअ)
४. श्री धनमाया घर्तीमगर	सदस्य (कापा सदस्य)
५. श्री बर्माली कुमारी बुढा	सदस्य (कापा सदस्य)
६. श्री इन्द्र बहादुर सिटिमहर	सदस्य कापा सदस्य
७. श्री शिशिर डाँगी	सदस्य (अपाङ्गता प्रतिनिधि)
८. श्री अमृत सिंह घर्तीमगर	सदस्य (संघसंस्था प्रतिनिधि)
९. श्री निर्मला कुमारी घर्ती	सदस्य
१०. श्री सुन्दरी चौधरी	सदस्य सचिव (लैससास फोकल पर्सन)

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यदल

१. श्री जयपुरी घर्तीमगर	संयोजक (गापा उपाध्यक्ष)
२. श्री मनोज रसायली	सदस्य (अपाङ्गता प्रतिनिधि)
३. श्री वालिका सुनार	सदस्य (दलित प्रतिनिधि)
४. श्री शोभाराम डाँगी	सदस्य (लैससास परिक्षणकर्ता)
५. श्री सुन्दरी चौधरी	सदस्य सचिव (लैससास फोकल पर्सन)

१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले दिशा निर्देश गरे बमोजिम समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्न राज्यका सबै अंग, तह र क्षेत्रगत विषयहरूमा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) को विषयलाई आन्तरिकीकरण, मूलप्रवाहीकरण र संस्थागत गर्न आवश्यक भएको छ ।

नेपालको संविधानको धारा १८ मा उल्लेखित समानताको हकमा सबै नागरिक कानूनको दृष्टिमा समान हुने तथा कसैलाई पनि कानूनको समान संरक्षणबाट बन्चित नगरिने व्यवस्था छ । साथै सामान्य कानूनको प्रयोगमा उत्पत्ति, धर्म, वर्ण, जात, जाति, लिङ्ग, शारीरिक अवस्था, अपाङ्गता, स्वास्थ्य स्थिति, वैवाहिक स्थिति, गर्भावस्था, आर्थिक अवस्था, भाषा वा क्षेत्र, वैचारिक आस्था वा यस्तै अन्य कुनै आधारमा भेदभाव नगर्ने व्यवस्था उल्लेख छ । नेपालको संविधानको धारा ३८ ले महिलालाई समान वंशीय अधिकार, सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकार, राज्यका सबै तहमा सहभागी हुने अधिकार, सम्पत्ति तथा पारिवारिक मामिला सम्बन्धी अधिकार, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदको व्यवस्था गरेको छ । संविधानले महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसाजन्य कार्यहरूलाई कानून बमोजिम दण्डनीय हुने व्यवस्था गरेको छ । साथै संविधानमा राज्यले सामाजिक वा सांस्कृतिक दृष्टिले पिछ्छडिएका महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, थारू, मुस्लिम समुदाय, पिछ्छडावर्ग, सीमान्तकृत, अल्पसङ्ख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, किसान, श्रमिक, उत्पीडित वा पिछ्छडिएको क्षेत्रका नागरिक तथा आर्थिकरूपले विपन्न खस आर्य लगायत नागरिकको संरक्षण, सशक्तीकरण वा विकासका लागि कानून बमोजिम विशेष व्यवस्था गर्नसकिने विषय उल्लेख गरी समावेशी अवधारणालाई आत्मसात गरिएको छ । सामाजिक न्यायको हकले राज्यका हरेक तहमा समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वको सिद्धान्तका आधारमा जनताको सहभागिताको अधिकार स्थापना गरेको छ ।

सन् २०१५ को सेप्टेम्बरमा सम्पन्न संयुक्त राष्ट्रसंघको साधारण सभाले २०१६ देखि २०३० सम्ममा हासिल गर्नुपर्ने दिगो विकासका १७ वटा लक्ष्य र १६९ वटा उप-लक्ष्यहरू पारित गरेको छ । दिगो विकासका लक्ष्यहरूले विशेष गरी हरेक व्यक्तिको स्वाभिमान, स्वतन्त्रता, समानताका साथै भोक, गरीबीको अन्त्य गर्दै शिक्षित तथा स्वस्थ जिवनयापनका लागि परिकल्पना गर्दछ । यसका साथै यी लक्ष्यहरूले गरिबीको रेखामुनी रहेका बालबालिका, किशोरकिशोरी, महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, यौनिक अल्पसङ्ख्यक, पछ्छाडि पारिएका समुदाय जस्तै दलित, जनजाति, आदिवासीहरूको आवश्यकताहरूलाई समेट्ने उद्देश्य राखेको छ । चरम गरीबीको अन्त्य गर्न,

असमानता हटाउन, विभेदसँग लड्न र पछाडि परेका व्यक्ति र समुहको द्रुत गतिमा प्रगति गर्नका लागि कोही पनि पछाडी नछुटुन् भन्ने मुख्य सिद्धान्तलाई दिगो विकासका लक्ष्यले अंगिकार गरेको छ । दिगो विकास लक्ष्यले व्यक्तिको मर्यादालाई विकासको मुख्य आधारको रूपमा स्थापित गरेको छ । कोही पनि पछि नछुटुन् भन्ने अवधारणाले समावेशी र दिगो विकासका उपलब्धि र नतिजा प्राप्तिका लागि विशेषतः परम्परागत रूपमा सिमान्तकृत, विपन्न र जोखिम अवस्थामा रहेका व्यक्ति र समुहलाई विकासको प्रकृत्यामा ल्याउने कुराको सुनिश्चित गर्दछ । दिगो विकास लक्ष्य सामाजिक, आर्थिक र वातावरणीय विकासको एक विश्वव्यापी अवधारणा हो । सन् २०३० सम्ममा सबै प्रकारका विभेदहरू उन्मुलन गरी समानता र न्यायमा आधारित समाजको आधार तयार गर्न आवश्यक पर्ने लक्ष्यहरू राखिएका छन् । दिगो विकासका लक्ष्यहरूले समानता र न्यायमा आधारित समाज, मानव, पृथ्वी, समृद्धि, शान्ति जस्ता सवालहरूको साझेदारी मार्फत संभव छ भनी प्रतिवद्धता जनाएको छ । लैङ्गिक समानता दिगो विकास लक्ष्य मध्येको एक महत्वपूर्ण लक्ष्य हो जुन लक्ष्य नं. ५ मा राखिएको छ । यसका साथै लैङ्गिक समानता सबै लक्ष्यहरूमा मुलप्रवाहीकरण गरिएको छ ।

पन्ध्रौँ योजना(आर्थिक वर्ष २०७६/०७७-२०८०/०८१) को आधारपत्रमा (क) लैङ्गिक समानता तथा महिला सशक्तिकरण, (ख) बालबालिका तथा किशोरकिशोरी (ग) जेष्ठ नागरिक (घ) अपाङ्गता भएका व्यक्ति (ङ) सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण (च) समावेशीकरण लगायतका विषयहरूलाई छुट्टै शिर्षकका रूपमा राखिएको छ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) सम्बन्धमा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकारमा लैससास सम्बन्धी व्यवस्था उल्लेख गरेको, वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत वडामा आर्थिक तथा सामाजिकरूपमा पछाडि परेका महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक, अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखी सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्बन्धी काम गर्ने व्यवस्था गरेको; विभिन्न समुदायबीच सामाजिक सद्व्यवहार र सौहार्दता कायम गर्ने, बालविवाह, बहुविवाह, लैंगिक हिंसा, छुवाछुत, दहेज तथा दाइजो, हलिया प्रथा, छाउपडी, कमलरी प्रथा, बालश्रम, मानव बेचबिखन जस्ता सामाजिक कुरीति र अन्धविश्वासको अन्त्य गर्ने, गराउने व्यवस्था गरेको; स्थानीय तहको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा महिला तथा पिछडिएको एवं लक्षित वर्गको सहभागिताको व्यवस्था; योजना छनौटमा महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने कार्यक्रम जोड दिदै लैससास प्रवर्धन गर्ने लगायतको व्यवस्था उल्लेख गरेको छ । यसका साथै लैससासका सवालहरूलाई सम्बोधन गर्न राज्यले विगत लामो समय देखि

नै प्राथमिकताका साथ आवधिक योजना, वार्षिक योजना, नीति तथा कानूनको तर्जुमा तथा परिमार्जन र कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दै आइरहेको छ ।

यसै सन्दर्भमा स्थानीय तहद्वारा संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमलाई लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीमैत्री बनाउन, संवैधानिक एवम् कानूनी उत्तरदायित्व तथा जिम्मेवारी पुरा गर्न, राज्यले अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा गरेका प्रतिबद्धता अनुरूप कार्य गर्न, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार स्थानीय तहमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत गर्दै समावेशी विकासलाई प्रवर्धन गर्ने कार्यलाई थप मार्ग दर्शन गर्न “लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ अनुसार रोल्पा जिल्लाको माडी गाउँपालिकाको “लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण” सम्पन्न गरिएको छ ।

२. अध्ययनको महत्व

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण कार्यविधि २०७८ ले लैससास क्षेत्रलाई प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिएको छ । गाउँपालिकाले वस्तीस्तरबाट योजनाहरूको छनौट देखि प्राथमिकिकरण हरेक चरणहरूमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण अन्तरगत कार्यान्वयन गरिनु पर्ने क्रियाकलापहरूमा थप प्रभावकारिता ल्याउनको लागि पनि लैससास परीक्षणको आवश्यकता रहेको छ । नेपालको संविधानको प्रस्तावनामा वर्गीय, जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक, धार्मिक, लैङ्गिक विभेद र सबै प्रकारका जातीय छुवाछूतको अन्त्य गर्ने तथा आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्प गरेको छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) सम्बन्धी व्यवस्था प्रस्तावनमा नै उल्लेख गरिएको छ । तत् सन्दर्भमा यस माडी गाउँपालिकाले तर्जुमा गर्ने निति, कार्यक्रम तथा बजेट, वार्षिक योजना तर्जुमा प्रकृया, आयोजना व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयन, र अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने क्रममा संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारले अवलम्बन गरेको राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक निति बमोजिम तय भएका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन के कस्तो अवस्थामा रहेको छ, के कस्ता पक्षहरू राम्रा छन्, के कस्ता पक्षहरू सुधार गर्नु पर्ने हुनसक्छ र कस्ता खालको कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्दा लैससास सम्बन्धि सवालहरू सम्बोधन गर्न सकिन्छ भन्ने योजनाबद्ध कार्ययोजना बनाएर अधि बढ्नको लागी यस माडी गाउँपालिकाले लैससासको हालको अवस्था मुल्याङ्कन तथा पहिचान गर्न परीक्षण गर्न आवश्यक ठहर गरेको छ ।

३.लैससास परीक्षणको उद्देश्यहरु

- नेपालको संविधान २०७२ र स्थानीय सरकार संञ्चालन ऐन २०७४ मा भएको लैङ्गिक समानता सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण निर्देशिका २०७६ ले व्यवस्था बमोजिम स्थानीय तहले अङ्गिकार गरेको नीतिगत व्यवस्था र यसको कार्यान्वयनको अवस्थाको परीक्षण गर्न ।
- माडी गाउँपालिका भित्र “लैससास” कार्यान्वयनको वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण गर्न ।
- माडी गाउँपालिकाको बार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा “लैससास”का सबालहरुलाई समेट्न ।
- माडी गाउँपालिकाको “लैससास” सम्बन्धित राम्रा पक्षहरुलाई अझ प्रभावकारी तवरले बढवा दिन ।
- माडी गाउँपालिकाका “लैससास” सम्बन्धि सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरुलाई बिपेश कार्ययोजना बनाएर सम्बोधन गर्न ।
- माडी गाउँपालिकाको ऐन, नियम, नियावली, निति तथा कार्यक्रमहरुलाई “लैससास” मैत्री बनाउन ।
- लैससास दिगो विकासका लागि कार्य योजना बनाएर कार्यान्वयन गर्न ।

४. लैससास परीक्षणले समेटने क्षेत्रहरु

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गर्दा गाउँपालिकाको उपलब्ध विभिन्न दस्तावेजहरुको अध्ययन गरिएको थियो । गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम, बार्षिक योजना तथा विभिन्न क्षेत्रगत कार्यक्रमहरुले लैससास क्षेत्रलाई कतिसम्म सम्बोधन गरेको छु भनेर अध्ययन गरिएको थियो । यसै गरि लैङ्गिक समताको सिद्धान्त, समविकासको सिद्धान्त, समावेशीकरणको सिद्धान्त तथा लैङ्गिक उत्तरदायित्वको सिद्धान्तलाई पालिकाको नीति तथा कार्यक्रमबाट आत्मसात गरिएको वा गरिनु पर्ने विषयहरुको अध्ययनको क्रममा खोजी भएको थियो । लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण कार्यविधि २०७८ ले तोकेका क्षेत्रहरुमा नीति, कानुन, योजना, संस्थागत व्यवस्थापन, मानव संसाधन तथा क्षमता विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन तथा उत्तरदायित्व मूल विषय क्षेत्र र यी क्षेत्र भित्र पर्ने उपक्षेत्रहरु नीति कानूनमा समावेशिता, योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व, कार्यप्रणाली समावेशी, समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व, कार्य प्रणालीमा समावेशीकरण, वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता, तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन, मानव संसाधन तथा क्षमता विकास, अनौपचारिक मूल्य, मान्यता, र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना, कानुनी साक्षरता, विपद् व्यवस्थापनमा समावेशिता, पूर्वाधार विकास, प्रजनन् स्वास्थ्य, शिक्षा कार्यक्रम, खानेपानी तथा सरसफाई, स्वरोजगार

तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन, सुशासन, उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता, सूचना तथा संचार, अनुगमन तथा मूल्यांकन र समन्वय तथा सम्बन्ध विस्तार जस्ता उपक्षेत्रहरू यस लैससास परिक्षणका अध्ययन क्षेत्रहरू रहेका छन् ।

५. लैससास परीक्षणको विधि र तरीका

लैंगिक परिक्षणका लागि यस माडी गाउँपालिकासँग प्रारम्भिक समन्वय पश्चात पालिकामा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण निर्देशिका २०७८ मा उल्लेख भए अनुसार ३ वटा चरणहरू पार गरि कार्य सम्पन्न गरिएको छ । जसलाई निम्न अनुसार चरणबद्ध उल्लेख गरिएको छ ।

(क) तयारी चरण

यस तयारी चरणमा सर्वप्रथम प्रमुख सहजकर्ताबाट पालिकामा आई अध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, लैससास हेर्ने कर्मचारी र सूचना अधिकारीसँग अन्तरक्रिया गरि लैंगिक परिक्षणका लागि आवश्यक पर्ने दस्तावेजहरू संकलन गर्ने कार्य गरिएको थियो भने सो क्रममा निर्देशिकामा उल्लेख भए अनुसार गाउँपालिका उपाध्यक्षको नेतृत्वमा ५ सदस्यीय कार्यदल पुनर्गठन गरि लैंगिक परिक्षणका लागि आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण तयारीका कामहरू सम्पन्न गरिएको थियो । यसका साथै गाउँपालिकाबाट वार्षिक योजना, क्षेत्रगत योजना, वार्षिक प्रतिवेदन, आर्थिक प्रतिवेदन, चौमासिक/वार्षिक समिक्षा, विकास बुलेटिन, लैससास रणनीति र गाउँपालिकाको प्रोफाइल आदि दस्तावेजहरू संकलन गरिएका थिए । यी दस्तावेजहरू अध्ययन गरि कार्यान्वयन चरणमा छलफल गर्ने र सहभागीहरूलाई संकेतहरूमा अंक प्रदान गर्न सहज हुने गरि प्रशिक्षण गर्न तयारी गरिएको थियो । यसका अतिरिक्त कार्यशाला सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू व्यवस्थापन गर्ने र सुचकहरू प्रिन्ट आउट गर्ने कार्य पनि गरिएको थियो ।

(ख) कार्यान्वयन चरण

- **प्रारम्भिक सूचना संकलन :** गाउँपालिकामा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका लागि भए गरेका कार्य प्रगतिहरूका विषयमा जानकारी लिनका लागि प्रमुख सहजकर्ताले अध्यक्ष उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, सूचना अधिकारी, अन्य कर्मचारी र पदाधिकारीहरू सँग प्रत्यक्ष छलफल गरि सूचनाहरू संकलन गरियो । दस्तावेजहरूको संकलनको क्रममा गाउँपालिकाको वार्षिक योजना, नीति तथा कार्यक्रम, वार्षिक प्रतिवेदन, आर्थिक प्रतिवेदन, चौमासिक तथा वार्षिक समिक्षा, गाउँपालिकाको प्रोफाइल आदि दस्तावेजहरू

संकलन र यी दस्तावेजहरू अध्ययन गरि कार्यान्वयन चरणमा छलफल गर्ने र सहभागीहरूलाई संकेतहरूमा अंक प्रदान गर्न सहज हुने गरि प्रशिक्षण गर्न तयारी गरिएको थियो । यसका अतिरिक्त कार्यशाला सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू व्यवस्थापन गर्ने, संकेतहरू प्रिन्ट गरिएको थियो ।

- **लक्षित वर्गसँग छलफल :** गाउँपालिकाले योजना तर्जुमा गर्दा विकास मूलक गतिविधिहरू सञ्चालन गर्ने क्रममा महिला बालबालिका र अन्य लक्षित वर्गलाई समावेशीको अवस्था पहिचान गर्न सहजकर्ताहरूले पालिकाको दलित महिला सदस्य, महिला तथा बालबालिकाको क्षेत्र हेर्ने सम्पर्क व्यक्तिसँग छलफल गरि लक्षित वर्गलाई विकासको मूलधारमा ल्याउनका लागि भइरहेका पहलहरूका जानकारी लिइएको थियो । साथै दलित समुदायका व्यक्तिसँग छलफल गरि आवश्यक सूचना संकलन गरिएको थियो ।
- **कार्यशाला सञ्चालन :** गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरू, पदाधिकारीहरू र सरोकारवालासँग अन्तरक्रियात्मक छलफल गर्ने र सो को आधारमा सहभागीहरूले लैंगिक परिक्षण गर्ने उद्देश्यले गाउँपालिकाका अध्यक्षको अध्यक्षतामा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ बमोजिम दुई दिने कार्यशाला सञ्चालन गरियो । कार्यशालामा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवधारणा, लैंगिक परीक्षणको उद्देश्य, परीक्षण प्रकृया र विधिहरूको बारेमा अनुशिक्षण गरिएको थियो । प्रशिक्षण र स्व लेखाजोखा विधिबाट अङ्क दिने कार्य सम्पन्न गरियो ।
- **SWOT Analysis :** लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका क्षेत्रमा गाउँपालिकाबाट हुदै र गरिदै आएका अभ्यासहरूको सवल पक्ष, सुधारात्मक पक्ष, अवसर र चुनौतीहरूका विषयमा समूहकार्य, प्रस्तुतिकरण गरिनुका साथै पहिलो आर्थिक वर्षमा गरिएको लैससास परिक्षणको आधारमा तयार गरिएको कार्ययोजना र प्रभावकारी पक्षहरू कार्यान्वयन हुन नसकेका कार्ययोजनाहरू किन कार्यान्वयन हुन सकेनन् आगामी दिनमा कसरी प्राथमिकिकरण गर्न सकिन्छ जसको महत्व किन छ भन्ने बारेमा छलफल तथा समिक्षा गरिएको थियो ।
- **समूह विभाजन र प्रश्नावलीहरूमा अंकप्रदान :** लैससास कार्यविधि २०७८ अनुरूपका मूल विषय वस्तु अनुसार सहभागीहरूलाई एकमुष्ट प्रश्नावलीहरूमा सामूहिक छलफल गरि प्रमाणको आधारमा सहमतिमा पुष्टि गरि अंक प्रदान गर्न सहजीकरण गरिएको थियो । यदि उनीहरूले प्रश्नावलीमा भएको निर्देशिका अनुसार १ वा ०.५ अंक प्रदान गरेमा त्यसका लागि सहयोगी प्रमाणहरू के के हुन र कहाँ छन भन्ने कुरालाई अवलोकन गरि प्रमाणिकरणको आधारमा

प्रदान गरिएको अंकलाई प्रमाणित गर्ने कार्यमा सहजकर्ताबाट स्पष्टरूपमा सहजीकरण गरिएको थियो ।

- **माकुरी जालो तयार :** अंक प्रदान गरे पश्चात उनीहरूले दिएको अंकको आधारमा माकुरी जालो तयार गरिएको थियो र सोको आधारमा सहभागीहरूलाई लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले गरेका पहलहरूमा आधारित भइ सवल पक्ष, सुधारात्मक पक्षको विश्लेषण गरिएको थियो ।
- **लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण अनुसार आगामी दिनमा गर्ने कार्ययोजना तयार :** माकुरी जालो र स्तम्भ चित्रमा प्राप्त परिणामका आधारमा सवल पक्षहरूलाई कार्यान्वयन गर्दै अझ सवल बनाउदै लैजाने र सुधार गर्नुपर्ने पक्षलाई कार्ययोजना निर्माण गरि प्रभावकारी कार्यान्वयन र फलोअपकोलागि बार्षिक कार्ययोजना तयार गरिएको छ । यस कार्ययोजनामा गर्नु पर्ने काम, जिम्मेवारी, समय र लागत अनुमान समेत तयार गरि अन्य सरोकारवालाहरूको आवश्यक सहयोगको बारेमा समेत प्रष्ट्याउने कार्य गरिएको छ ।

ग) प्रतिवेदन चरण

प्रतिवेदन चरणमा लैससास परिक्षण गर्दै गर्दा गरिएका सबै क्रियाकलापहरूलाई मध्यनजर गर्दै सहभागीहरूले प्रश्नावलीहरूमा दिएको अंकको आधारमा माकुरी जालो स्तम्भ चित्र तयार गरिएको थियो भने सो माकुरी जालो सहभागीहरूसँग प्रस्तुत गरेर सवल पक्ष र सुधारात्मक पक्षहरूलाई औल्याइ सवल पक्षहरूलाई अझ राम्रोसँग अगाडि बढाउन र सुधारात्मक पक्षहरूलाई कार्यान्वय गर्नका लागि काम, जिम्मेवारी, समय सीमा र अनुमानित लागतको आधारमा कार्ययोजना तयार गर्ने काम सम्पन्न गरियो । सो आधारमा समग्र लैससास परिक्षणको प्रक्रियालाई दस्तावेजीकरण गर्ने उद्देश्यले कार्य सम्पन्न प्राविधिक प्रतिवेदन तयार गरियो ।

६. लैससास परीक्षणका सहभागीहरू

जम्मा सहभागि संख्या	लिंग		सामाजिक समावेशीकरण						
	म	पु	बाक्थेठ	जनजाती पहाड/तराई	दलित पहाड/तराई	मधेशी	मुस्लिम	पछाडी परेका समुदायहरू	अपाङ्गता भएका व्यक्ति
२९	७	२२	९	१८	२	०	०	२	०

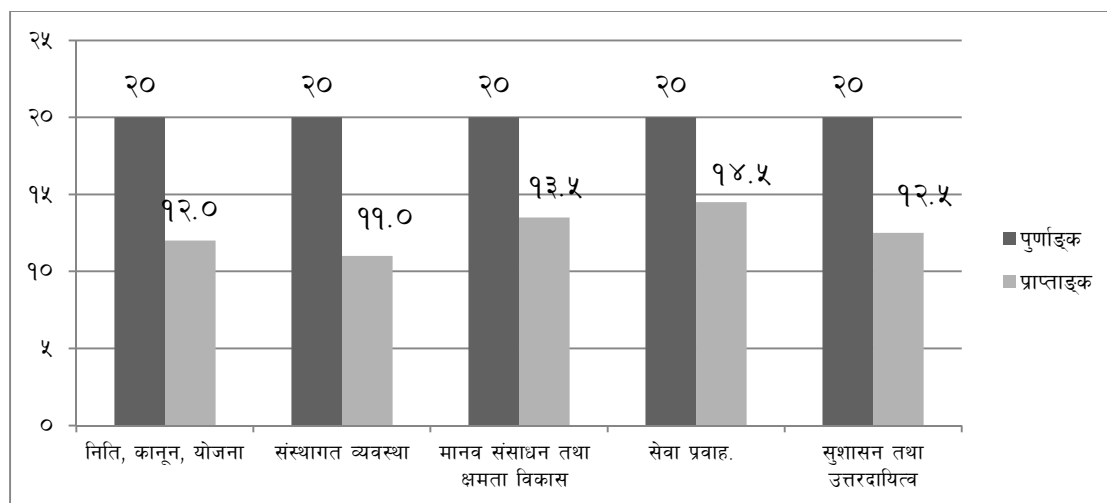
७. तथ्याङ्क प्रस्तुतीकरण र व्याख्या

गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक परिक्षण गरिसकेपछि प्रमुख ५ वटा मूल विषय र २२ वटा उपविषयका १०० वटा सुचकहरूले प्राप्त गरेको अंकलाई विश्लेषण गरि छलफल गरिएको थियो

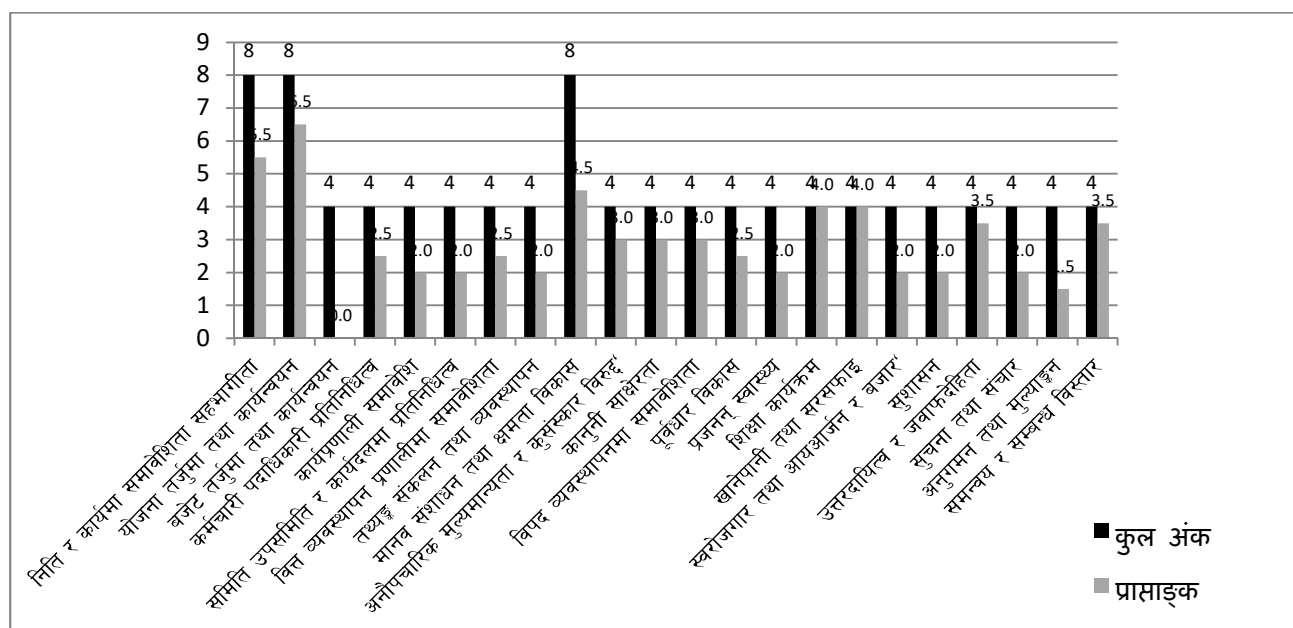
। यस आधारमा लैंगिक परिक्षणमा पालिकाको अवस्था तालिकामा देखाइको छ । कुल १०० पूर्णाङ्कमा ६३.५ अङ्क प्राप्त भएको छ साथै लैससास क्षेत्रमा गाउँपालिकाले अझै सुधार गर्दै निरन्तरता दिनुपर्ने देखिन्छ । २० पूर्णाङ्क भएका पाँचवटै बिषय मध्ये सेवा प्रवाहमा सन्तोषजन अवस्था रहेकव छ भने निति कानून र योजना, संस्थागत व्यवस्था, मानव संसाधन तथा क्षमता विकास र सुशासन तथा उत्तरदायित्वमा बिषेश ध्यान पुर्याउनु पर्ने आवश्यक छ ।

लैंगिक समानता तथ सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण आ व २०८०/२०८१

स्तम्भचित्र विश्लेषण ५ मुख्य विषय शिर्षक

स्तम्भचित्र विश्लेषण २२ उप विषय शिर्षक

विश्लेषण खण्ड

८. लैससास परीक्षण विश्लेषण औजारहरु

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका लागि कार्यविधिमा उल्लेख गरिएका प्रमुख ५ वटा मूल शीर्षक विषयवस्तु र ती विषयवस्तुका पनि थप उपशीर्षक विषयवस्तुका १०० सूचकहरुमा सहभागीहरुले उपलब्ध गराएको अंकका आधारमा प्राप्त गरेको अंकलाई विश्लेषण गरिएको थियो । ती सूचकहरुमा अंक प्रदान गर्दा सहभागीहरुले कस्तो अवस्थामा पूर्णाङ्क अर्थात १ अंक दिने, कस्तो अवस्थामा ०.५ अंक दिने र कस्तो अवस्थामा ० अंक दिने भन्ने विषयमा सहभागीहरुलाई स्पष्ट हुने गरि सहजीकरण गरिएको हुँदा अंक प्रदान गर्ने प्रणाली व्यवस्थित एवम् वैज्ञानिक छ । यसरी सहभागीहरुले उपलब्ध गराएको अंकको आधारमा माकुरी जालो र स्तम्भ चित्र प्रयोग गरिएको थियो । यसका अतिरिक्त गाउँपालिकाले लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा के कस्ता कामहरु गरिरहेको छ र अब अरु के कस्ता कामहरु गर्न सकेको खण्डमा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण निर्देशिकाले उल्लेख गरेका प्रावधानहरुको सम्बोधन हुन्छ भन्ने कुरा पत्ता लगाउन SWOT विश्लेषणको अभ्यासलाई पनि लैंगिक परिक्षणको औजारको रूपमा प्रयोग गरिएको थियो ।

९. तथ्याङ्कको तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण

क्र.सं.	मुख्य सूचक	कुलअंक	प्राप्ताङ्क आ.व.			क्र.सं	उप सूचक	कुलअंक	प्राप्ताङ्क आ.व.		
			२०७७।०७८	२०७८।०७९	२०८०।०८१				२०७७।०७८	२०७८।०७९	२०८०।०८१
१.	निती, कानुन, योजना	२०	६.५	१०.०	१२.०	१.१	निती र कानुनमा समावेशीता , सहभागीता	८.०	२.०	४.०	५.५
						१.२	योजनातर्जुमा तथा कार्यक्रम	८.०	३.०	५.०	६.५
						१.३	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४.०	१.५	१.०	०.०
कुल प्राप्ताङ्क		२०	६.५	१०	१२			२०.०	६.५	१०.०	१२.०
२	संस्थागत व्यवस्था	२०	९.०	१३.०	११.०	२.१	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४.०	१.०	३.५	२.५
						२.२	कार्यप्रणाली समावेशी	४.०	१.०	१.०	२.०
						२.३	समिती, उपसमिती र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४.०	३.०	३.०	२.०
						२.४	वित्त व्यवस्थापन	४.०	३.०	३.०	२.५
						२.५	तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन	४.०	१.०	२.५	२.०
कुल प्राप्ताङ्क		२०	९	१३	११.०			२०.०	९.०	१३.०	११.०
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०	११.५	१०.०	१३.५	३.१	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८.०	३.५	३.५	४.५
						३.२	अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४.०	३.०	३.०	३.०

						३.३	कानुनी साक्षरता	४.०	२.५	२.०	३.०
						३.४	विपद् व्यवस्थापनमा समावेशीता	४.०	२.५	१.५	३.०
कुल प्राप्ताङ्क		२०	११.५	१०	१३.५			२०.०	११.५	१०.०	१३.५
४	सेवा प्रवाह	२०	१२.०	१४.०	१४.५	४.१	पूर्वाधार विकास	४.०	३.०	४.०	२.५
						४.२	प्रजनन स्वास्थ्य	४.०	२.०	२.०	२.०
						४.३	शिक्षा कार्यक्रम	४.०	३.५	३.०	४.०
						४.४	खानेपानी तथा सरसफाई	४.०	२.५	३.५	४.०
						४.५	स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन	४.०	१.०	१.५	२.०
कुल प्राप्ताङ्क		२०	१२	१४	१४.५			२०.०	१२.०	१४.०	१४.५
५	सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०	८.५	८.०	१२.५	५.१	सुशासन	४.०	१.०	२.०	२.०
						५.२	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४.०	२.०	१.५	३.५
						५.३	सुचना तथा संचार	४.०	१.०	१.५	२.०
						५.४	अनुगमन तथा मूल्यांकन	४.०	१.५	१.५	१.५
						५.५	समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४.०	३.०	१.५	३.५
कुल प्राप्ताङ्क		२०	८.५	८	१२.५	कुल प्राप्ताङ्क		२०.०	८.५	८.०	१२.५
जम्मा प्राप्ताङ्क		१००	४७.५	५५	६३.५	जम्मा प्राप्ताङ्क		१००.०	४७.५	५५.०	६३.५

मुख्य उपलब्धीहरू

१०. लैससास बजेट परीक्षण विधिबाट देखिएका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था

यस गाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक परिक्षण गरिसके पछि प्रमुख ५ वटा मूल विषय र २२ वटा उपविषयका १०० वटा सूचकहरूले प्राप्त गरेको अंकलाई विश्लेषण गरि छलफल गरिएको थियो । यस आधारमा लैंगिक परिक्षणमा पालिकाको अवस्था यस प्रकार देखिएको छ ।

लैससास परीक्षणबाट आएका मुख्य उपलब्धी प्राप्तिहरू

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गरिसकेपछि गाउँपालिका मार्फत सञ्चालन भइरहेका विभिन्न कृयाकलापहरूमा लैंगिक संवेदनशीलताको अभ्यासको अध्ययन तथा पृष्ठपोषण प्राप्त भएको छ । यस गाउँपालिकाले अवलम्बन गरेको लैससास नीति तथा कार्यक्रमहरूको अन्तराल विश्लेषण गरि नयाँ कार्यक्रमहरू सहितको कार्य योजना तयार गरिएको थियो । आगामी दिनमा गाउँपालिकालाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणमैत्री बनाई थप सशक्तिकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि पनि परिक्षणले मार्ग प्रशस्त गरेको छ । मुख्यतया लैससास परिक्षण पश्चात निम्नानुसार उपलब्धीहरू तथा प्राप्तिहरू पहिचान भएका छन् ।

- निर्णय प्रक्रियामा महिला सहभागिता बढाउनका लागि विभिन्न योजना अन्तरगतका उपभोक्ता समितिमा महिलाहरूको सभागीता बढेको छ ।
- महिलाहरूलाई लक्षित गरि योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्न थालिएको छ ।
- यस पालिकाले संचालन गरेका कार्यक्रमहरूमा लैससासको दृष्टिबाट अभ्यास गरेको देखिन्छ ।
- गाउँपालिकाले संचालन गर्ने क्षमता विकास कार्यक्रमहरूमा सहभागीहरूको छनौट गर्दा लैङ्गिक तथा सामाजिकरूपमा बहिष्करणमा परेका व्यक्ति र समुहलाई प्राथमिकतामा राखेर आवश्यकता पहिचानका आधारमा गर्ने गरिएको छ ।
- बञ्चितिकरण र जोखिममा परेका व्यक्ति र समुदायको लागि विशेष कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- महिला अधिकार स्थापना र महिला माथि हुने हिंसा विरुद्धको विभिन्न दिवस र अभियान जस्तै महिला हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान, किशोरी दिवस, अन्तराष्ट्रिय महिला श्रमिक दिवस, स्वच्छ महिनावारी दिवस सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्ने गरेको छ ।

- लैससास अवधारणा अनुसार लैससास रणनीति तयार गरि कार्यान्वयन गर्ने अभ्यास भएको छ ।
- गाउँपालिकाले संचालन गर्ने क्षमता विकास कार्यक्रमहरूमा सहभागीहरूको छनौट गर्दा समावेशीकरणको दृष्टिबाट व्यक्ति र समुहलाई प्राथमिकतामा राखेर आवश्यकता पहिचानका आधारमा गर्ने गरिएको ।

१०.१. लैससास परीक्षण पश्चात सूचकहरूले प्राप्त गरेका अंक

५ मूल विषय शिर्षक

क्र .स	मूल विषय	पूर्णाङ्क	प्रसाङ्क
१	नीति, कानून र योजना	२०	१२.०
२	संस्थागत व्यवस्था	२०	११.०
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०	१३.५
४	सेवाप्रवाह	२०	१४.५
५	सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०	१२.५
जम्मा		१००	६३.५

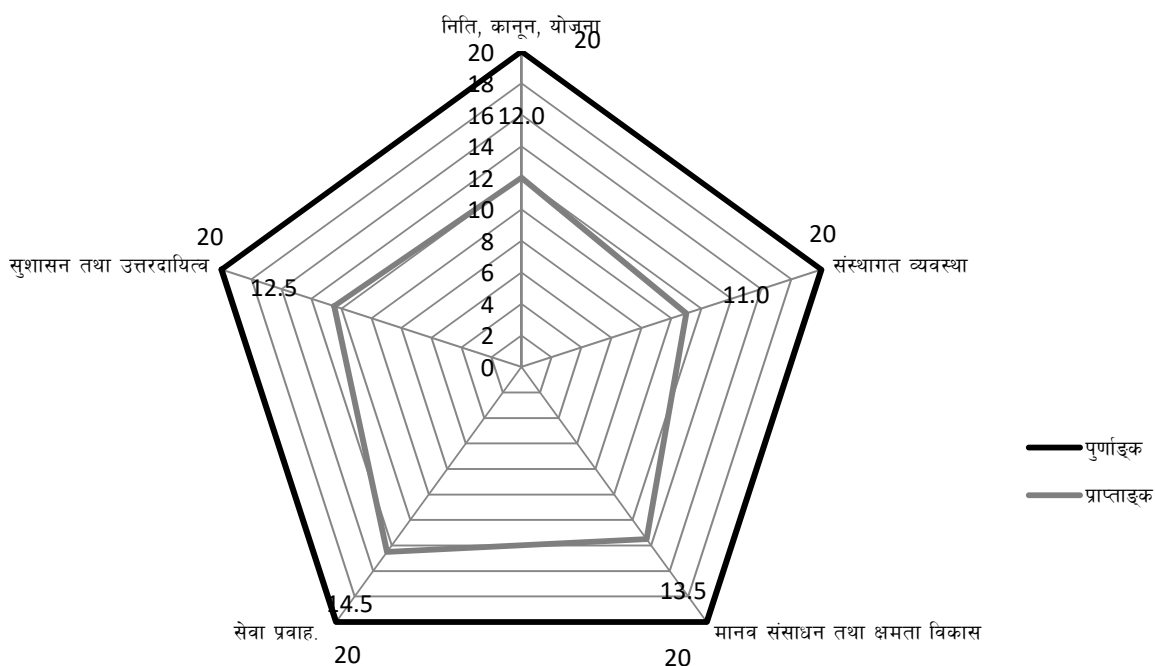
२२ उप विषय शिर्षक

मूल विषय शिर्षक	उप सूचक	कुल अंक	प्राप्ताङ्क
१. नीति, कानून, योजना	नीति र कार्यमा समावेशिता सहभागीता	८	५.५
	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८	६.५
	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	०.०
२. संस्थागत व्यवस्था	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	२.५
	कार्यप्रणाली समावेशि	४	२.०
	समिति उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	२.०
	वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता	४	२.५

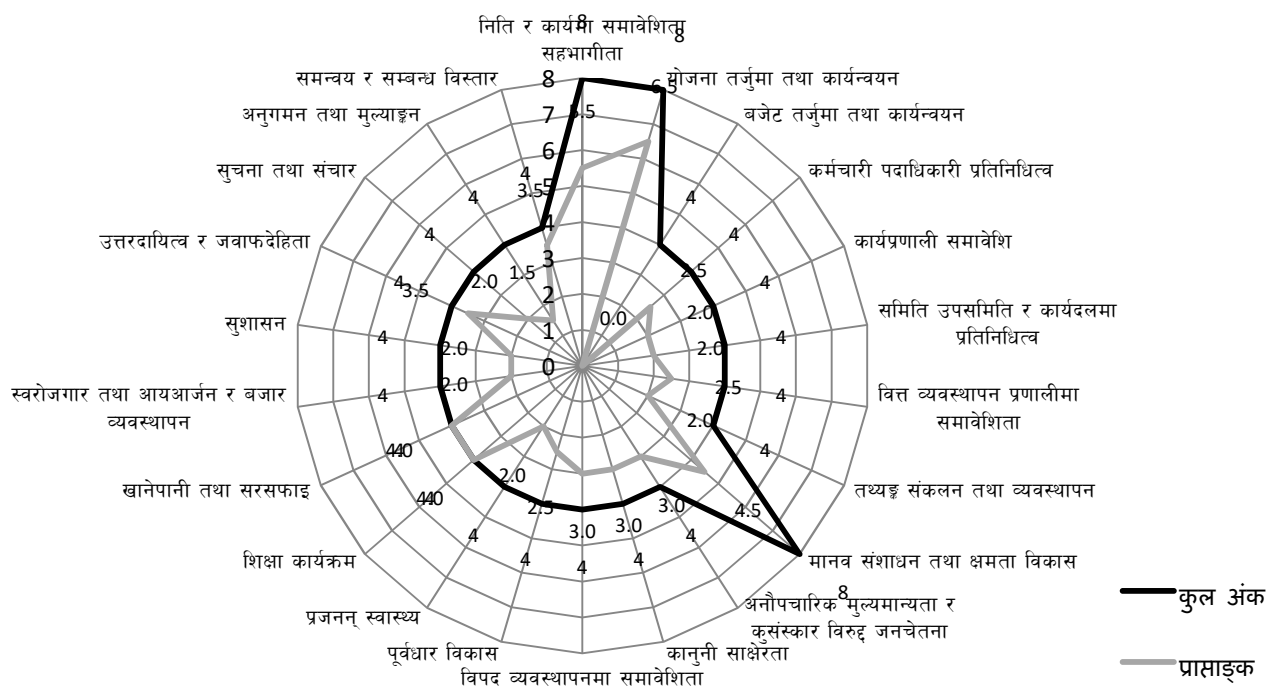
मूल विषय शिर्षक	उप सूचक	कुल अंक	प्राप्ताङ्क
	तथ्यङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन	४	२.०
३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८	४.५
	अनौपचारिक मुल्यमान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	३.०
	कानुनी साक्षरता	४	३.०
	विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	३.०
४. सेवा प्रवाह	पूर्वधार विकास	४	२.५
	प्रजनन् स्वास्थ्य	४	२.०
	शिक्षा कार्यक्रम	४	४.०
	खानेपानी तथा सरसफाइ	४	४.०
	स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	२.०
५. सुशासन तथा उत्तरदायित्व	सुशासन	४	२.०
	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	३.५
	सुचना तथा संचार	४	२.०
	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन	४	१.५
	समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४	३.५

१०.२. लैससास परीक्षण नतिजाको माकुरी जालो

माकुरी जालो विश्लेषण (५ मुख्य विषय शीर्षक)

माकुरी जालो विश्लेषण (२२ उप विषय शीर्षक)

११. माडी गाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणमा देखिएको सबल पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने पक्ष, अवसर र चुनौतीहरू:

मूलशिर्षक	सबलपक्ष:	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू:	अवसर:	चुनौतीहरू:
१. नीति कानून तथा योजना	१. लैससास रणनीति २०७८ बनेको छ । २. नियमित वार्षिक रुपमा लैससास परीक्षणहुने गरेको । ३. स्थानीय तहले लैङ्गीक हिंसा निवारण कोष संचालन कार्यविधि २०७८ जारी भएको । ४. संघिय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथा बन्धितमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाइ हुने प्रवन्ध मिलाएको । ५. महिला पुरुषको समान ज्यालाको व्यवस्था गरिएको । ६. स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरूमा ३३ प्रतिशत महिला समावेश र कार्यकारी पदमा एकजना महिलाको जिम्मेवारी दिने गरि कार्यविधि बनाइएको । ७. क्षमता विकास योजना निर्माण भएको । ८. टोल विकास संस्था मार्फत विकास निर्माण तथा सामाजिक सचेतना का कार्यक्रम हरु संचालन गरिएको । ९. महिला समुह संचालन कार्यविधि २०८० निर्माण भएको । १०. सामाजिक समावेशीकरण निति २०७९ निर्माण भएको	१. बनेकानीति, रणनीति, कानून र योजनालाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने । २. बनेका नीति नियमहरूलाई सबै कर्मचारी, कार्यपालिका सदस्यहरु र सरोकारवाला समुदायलाई जानकारी गराउनुपर्ने । ३. स्थानीय श्रमनीति बनाएर कार्यान्वयन गर्नुपर्ने । ४. सबै पुर्वाधारहरुमा लै.स.सा.स मैत्री निर्माण गर्ने । ५. लै.स.सा.स. सम्बन्धी कार्यक्रमहरुमा निश्चित प्रतिशतको आधारमा बजेट निर्धारण गर्नुपर्ने । ६. बाल अधिकार संरक्षण तथा संस्वर्द्धन कार्यविधि बनाइ कार्यान्वयन मा लैजानुपर्ने । ७. उपभोक्ता समिती गठन तथा संचालन कार्यविधि मा महिला सहभागीतालाई संशोधन गरि ४० प्रतिशत पुग्ने गरि सुधार गर्नुपर्ने । ८. बालविवाह अन्त्यको लागी अभियान संचालन गरेता पनि स्पष्ट निति नबनाइ प्रयाप्त मार्गदर्शन तयार नहुनु । ९. क्षमता विकास योजना कार्यान्वयन कार्यविधि बनाइ लागु गर्नु ।	१. यस गाउँपालिकामा कार्यरत सहयोगी निकायहरुको सहयोग लिएर नीति कार्यान्वयन गर्न सकिने । २. लैङ्गिक हिंसा मुक्त गाउँ हुँदै बडा तथा गाउँपालिका घोषणाको नीति बनाई कार्यान्वयन गर्न सकिने । ३. टोल विकास संस्था मार्फत सामाजिक विकासका कामहरु गर्दै आएको र आगामी दिनहरुमा पनि निरन्तरता दिन सकिने । ४. संघिय सरकार तथा प्रदेश सरकार वाट कानूनको ड्राफ्ट तयार गरि पठाउने भएकोले सोहि आधारमा निति निर्माण गर्न सहज रहेको	१. लैससास सम्बन्धि व्यापक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट तथा दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्नु । २. लक्षित वर्ग आफै सशक्त भइ शिक्षित समाज निर्माण गरि राज्यको मुल प्रवाहमा ल्याउनु । ३. परम्परागत रुपमा चलि आएको कुप्रथालाई सामाजिक सचेतना मार्फत अन्य गर्नु ।

मूलशिर्षक	सबलपक्ष:	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू:	अवसर:	चुनौतीहरू:
२. संस्थागत व्यवस्था	१. लक्षित समुदाय कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७४ जारी भई कार्यान्वयनमा अग्रसर रहेको । २. लैससास कार्यान्वयन समिति र कार्यदल समिति बनेको । ३. महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखाले सामाजिक विकास शाखाले गर्ने कार्य गरिरहेको । ४. लक्षित वर्गका विभिन्न संजाल गठन भइ क्रियाशिल रहेका । ५. स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका र सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउनेहरूको र पन्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्यांक अध्यावधिक गर्न पन्जिकरण सेवा इकाई रहेको ।	१. कर्मचारी पदपूर्ति सम्बन्धि कार्यविधि बनाइ करारमा कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा महिला अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई प्राथमिकता दिने निति बनाउनुपर्ने । २. कार्यपालिकाका सदस्यहरू र शाखाका कर्मचारीहरूको लागि लैससास सम्बन्धी अभिमूखिकरण गर्नुपर्ने । ३. लैंगिक मैत्री योजना तर्जुमा गर्दा आवश्यक सुझाव संकलन गरी गर्नुपर्ने । ४. स्थानीय सरकारमा लैंगिक हेल्प डेस्कको व्यवस्था गर्नु पर्ने ।	● स्थानीय तहमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण,मानव संसाधन,बजेट लगायतका पक्षहरूमा ऐन, नीति, नियम तथा कार्यविधि निर्माण गरी थप संस्थागत व्यवस्था गर्न सकिने र जनशक्तिको व्यवस्था गर्न सकिने ।	● सामाजिक अन्धविश्वास, कुरिती छुवाछुत लाई पुर्ण रुपमा अन्त्य गर्नु ।
३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	१. पदाधिकारीहरू, कर्मचारीहरूको आचार संहिता २०७४ तयार भएको । २. संस्थागत क्षमता विकासको लागी दक्ष जनशक्ति केही उपलब्ध भएको । ३. स्थानीय सरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिय छुवाछुत, बालविवाह, बहुविवाह आदि जस्ता सामाजिक कुरिति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको ।	१. क्षमता विकास योजनालाई कार्यान्वयन गर्नु पर्ने । २. मानव संसाधन इकाई हेर्ने शाखा व्यवस्थान गर्नु पर्ने । ३. लक्षित वर्गको संजाललाई तालिम संचाल गर्ने । ४. लक्षित वर्गको लागि नियमित निःशुल्क लोकसेवा कक्षा संचालन गर्नुपर्ने ।	१. क्षमता विकास कार्यका लागि कार्यपालिका सदस्यहरू सकारात्मक भएको । २. रिक्त दरबन्दी पद पुतिको लागि संघ/प्रदेश लोक सेवा आयोगमा माग गरि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था गर्न सकिने । ३. लोकसेवा तयारकक्षाको लागी बजेट शुनिश्चित भएको । ४. गाउँपालिका भित्र प्राविधिक शिक्षालय हुनु ।	१. क्षमता विकास योजना बमोजिम तालिम, भ्रमण तथा गोष्ठी संचालन गर्न प्रयाप्त बजेट व्यवस्था गर्नु । २. लक्षित वर्गलाई प्राविधिक शिक्षामा आवद्ध गि व्यवसायीक बनाउनु ।

मूलशिर्षक	सबलपक्षः	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरुः	अवसरः	चुनौतीहरुः
४. सेवा प्रवाह	१. परिवर्तन गाउँपालिकाको चासो गुनासो र सुझाव संकलनका लागि टोल फ्री नं तथा नागरीक सन्तुष्टी सर्वेक्षण फारमको व्यवस्था भएको । २. जन गुनासोको लागि गुनासो पेटिका रहेको, नागरिक वडापत्र रहेको, सेवाग्राही सहायता कक्ष रहेको । ३. सेवा प्रवाहलाई विद्युतीय माध्यमबाट गर्ने गरेको । ४. द्वन्द्व पिडित, जेष्ठ नागरिक, अपांगहरुलाई र विपन्नहरुलाई स्वास्थ्य विमा तथा परिचय पत्र वितरण गर्ने गरेको । ५. विपन्न बालबालिकाहरुका लागि निःशुल्क दिवा खाजा, शैक्षिक सामग्री, पाठ्य पुस्तक तथा छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरेको । ६. विद्यालयमा छात्र, छात्राहरुको छुट्टा छुट्टै शौचालयको व्यवस्था, छात्राका लागि प्याड र यौन शिक्षा कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको । ७. जेष्ठ नागरिकहरुलाई न्यानो कपडा वितरण गरिएको । ८. गाउँपालिका कार्यालयमा पिउने पानी, हात धुने व्यवस्था, भएको ।	१. गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका सबै विद्यालय, वडा कार्यालय तथा सार्वजनिक कार्यालयहरुमा स्तानपान कक्ष बनाउनुपर्ने । २. सेवाप्रवाहको सबै संरचनाहरुमा लैंगिक सेवाप्रवाहको सबै संरचनाहरुमा लैंगिक मैत्री सेवाप्रवाह गर्नुपर्ने । ३. टोल फ्री नं को उच्चतम प्रयोगको लागि आम नागरीकलाई जानकारी गराउनु । ४. पार्श्व चित्र र खण्डित तथ्याङ्क तयार गर्नुपर्ने ।	१. सेवा प्रवाहको सबै संरचनाहरुमा लैंगिक मैत्री बनाउन आवश्यक नीति तथा कार्यविधि कार्यन्वयन गर्न सकिने ।	१. सेवा प्रवाहको सबै संरचनाहरुमा लैंगिक मैत्री बनाउन आवश्यक बजेट र प्राविधिक जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्नु ।

मूलशिर्षक	सवलपक्षः	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरुः	अवसरः	चुनौतीहरुः
५. सुशासन तथा उत्तरदायित्व	१. प्रत्येक योजनाको सूचना पाटी राख्ने गरिएको । २. योजना अनुसारको सार्वजनिक लेखा परिक्षण भएको । ३. केही शाखागत रुपमा चौमासिक, अर्धवार्षिक समिक्षा हुने गरेको । ४. प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धि नियमित सेवा प्रवाह भएको । ५. सबै वडामा टोल विकास समिति गठन भई कार्यन्वयनमा आएको । ६. स्थानीय तहले विधिको शासन व्यापक जन सहभागिता भष्ट्राचार विरुद्ध शून्य सहनशिलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा बन्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता निति कार्यान्वयनमा लिएको । ७. गाउँसभाले पारित गरेको बजेट तथा कार्यक्रम सबैले सहज बुझ्ने र जान्ने गरि स्थानीय संचार माध्यमबाट सार्वजनिकिकरण गर्ने गरेको । ८. गाउँपालिकाको सुशासन कार्यविधि २०७८ रहेको ।	१. वेइजिङ्ग घोषणपत्रका प्रतिवद्धताहरु, दिगो विकासका लक्ष्य, वालअधिकार महासन्धी १९८९ र संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद १३२५ र १८२० मा लै.स.सा.स.सम्बन्धी कार्यक्रमलाई वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा समेटनुपर्ने । २. सबै शाखाको पालिका स्तरीय चौमासिक, अर्धवार्षिक र वार्षिक समिक्षा गर्नुपर्ने । साथै सावर्जनिक सुनुवाई नियमित गर्नुपर्ने । ३. बनेका सबै नीति, रणनीति र कानुनहरुलाई सबैको पहुँचहुनेगरी सार्वजनिकरण गर्नुपर्ने । ४. नियमित सामाजिक परिक्षण गर्नुपर्ने ।	१. नेपाल सरकारले स्वीकार गरेका विभिन्न अन्तराष्ट्रिय संधि तथा कानून बमोजिम पालिकामा कार्यान्वय गर्ने । २. पालिकामा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण प्रवर्द्धनकालागि सकारात्मक वातावरण भएको । ३. नेपाल पत्रकार महासंघ, डिकोस तथा सामी परियोजना जस्ता सहयोगी संस्थाहरु संचालनमा रहेको ।	१. वेइजिङ्ग घोषणपत्रका प्रतिवद्धताहरु, दिगो विकासका लक्ष्य, वालअधिकार महासन्धी १९८९ र संयुक्त राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषद को प्रस्ताव नं १३२५ र १८२० मा लै.स.सा.स.सम्बन्धी कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन प्रयाप्त दक्ष जनशक्ति तथा प्रयाप्त बजेटको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।

१२. लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण विकासकार्ययोजना

माडी गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण २०८१।०८।२३ र २४ गते

मूल शीर्षक		सुधारका लागि आवश्यक कार्ययोजना	क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधि	थप दायित्व	
पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		पहल कर्ता	निर्णय कर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
नीति, कानून तथा योजना २०	१२	<u>१.१.२</u> सरकारले निति कानून योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडी लौससासको दृष्टिले उपयुक्त भए नभएको लेखा जोखा गरिनेछ ।	गा.पा अध्यक्ष	विधायन समिति	प्र.प्र.अ.	आ व २०८१।०८२ मा		नपर्ने
		<u>१.१.५</u> कार्यान्वयनमा आएका ऐन नियम तथा कार्यविधिमा महिला तथा बन्चितीमा परेको समुदाय लक्षित सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्ने व्यवस्था गरिनेछ ।	महिला तथा वालवालिका शाखा	विधायन समिति	प्र.प्र.अ	आ व २०८२।८३		नपर्ने
		<u>१.२.२</u> महिला तथा वालवालिका बञ्चितिकरणमा परेका समूहको लागि कुल बजेटको निश्चित बजेट छुटाईने छ ।	गा पा अध्यक्ष	बजेट निर्धारण तथा स्रोत अनुमान समिति	प्र.प्र.अ	चालु आ व २०८२।०८३ भित्र ।		नपर्ने

		<u>१.३.१</u> बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि सबै जात जाति र विपन्न समुदाय संग बसेर समस्याको विश्लेषण गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	प्र.प्र.अ	२०८२।०८३		नपर्ने
		<u>१.३.२</u> क्षमता विकास योजनामा लैंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवम परिक्षण नियमित रुपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने ।	गा पा अध्यक्ष	कार्यपालिका । गाउँ सभा	प्र प्र अ	२०८२।०८३		नपर्ने
		<u>१.३.३</u> लैंगिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गर्ने ।	योजना शाखा । प्रशासन शाखा	कार्यपालिका । गाउँ सभा	प्रप्रअ	२०८२।०८३		नपर्ने
		<u>१.३.४</u> बजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरुका लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरि समयमै खर्च गर्ने ।	गा पा अध्यक्ष	कार्यपालिका । गाउँ सभा	प्र.प्र.अ	आव २०८२।८३		नपर्ने

संस्थागत व्यवस्था	११	<u>२.२.३</u> कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुरव्यवहार भेदभाव र महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचारसंहिता बनाई लागु गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	गाउँ कार्यपालिका	प्र.प्र.अ	२०८१।८२		नपर्ने
		<u>२.२.४</u> योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिन दस्तावेज तयार गर्दा लैससास कार्यान्वयन समितिमा सबै लक्षित समुदायका सक्रिय सहभागिता भए नभएको र यस समितिले वडातहमा योजना सम्बन्धी छलफल अनुगमन गर्ने ।	योजना शाखा तथा महिला तथा बालबालिका शाखा	गा पा उपाध्यक्ष	प्र प्र अ	२०८२।८३		नपर्ने
		<u>२.३.३</u> संचालित कार्यक्रमको अनुगमन तथा समिक्षा सम्बन्धी कार्यमा समिति र उपसमिति गठन भएका कार्यदलले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायको हित हुने गरि विश्लेषण सहित नितिगत तथा कार्यगत सुझाव दिने ।	गा पा उपाध्यक्ष	सम्बन्धीत समिति	प्र प्र अ	२०८२।८३		नपर्ने

		<u>२.३.५</u> समिति, उपसमिति र कार्यादलले लक्षित समुदायको हित हुने गरि दिईएका सुझावहरुको कार्यान्वयन गरिनेछ ।	प्र प्र अ	गा पा अध्यक्ष	बजेट निर्धारण तथा योजना तर्जुमा समिति	२०८२।८३		नपर्ने
		<u>२.४.३</u> लैंगिक डेक्सको स्थापना गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	प्र प्र अ	२०८२।८३		नपर्ने
		<u>२.५.३</u> गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र अध्यावधिक गर्ने	प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	प्र प्र अ	२०८२।८३		नपर्ने
मानव तथा संसाधन तथा क्षमता विकास	१३.५	<u>३.१.१</u> गाउँपालिकाको क्षमता विकास योजना बनाउने ।	प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	प्र प्र अ	२०८१।८२		नपर्ने
		<u>३.१.७</u> लक्षित वर्गको लागि लोकसेवा आयोग र शिक्षासेवा आयोगको कक्षा संचालन गर्ने ।	शिक्षा शाखा	कार्यपालिका	प्र प्र अ	२०८२।८३		नपर्ने
		<u>३.१.८</u> बेझिडघोषणा पत्रको १२ वटा प्रतिवदता बारे पद्याधिकारी / कर्मचारीलाई अभिमुखिकरण गराउने ।	महिला बालबालिका शाखा	गाउँ कार्यपालिका	प्र प्र अ / महिला बालबालिका शाखा	२०८२।८३		नपर्ने

		<u>३.३.२</u> लैंगिक हिसारहित गाउँ घोषणाको लागि कार्यविधि बनाउने ।	महिला वालवालिका शाखा	कार्यपालिका	प्र प्र अ / महिला वालवालिका शाखा / वडा	२०८१।८३		नपर्ने
		<u>३.३.२</u> कार्यान्वयनको कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गर्ने ।	कानून ईकाइ	कार्यपालिका	प्रप्रअ / प्रशासन शाखा	२०८२।८३		नपर्ने
		<u>३.४.४</u> विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना र समावेशी समिति निर्माण गर्ने ।	विपद् व्यवस्थापन समिति	कार्यपालिका	प्र प्र अ	२०८२।८३		नपर्ने
सेवा प्रवाह	१४.५	<u>४.३.२</u> कार्यालय, अस्पताल, विद्यालयहरूमा छुट्टै स्तनपान कक्षको स्थापना गर्ने ।	महिला वालवालिका शाखा	कार्यपालिका	प्र प्र अ	२०८२।८३		नपर्ने
		<u>४.३.४</u> बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिका लागि स्वास्थ्य बिमा गर्न बजेट व्यवस्था गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	कार्यपालिका	प्र प्र अ	२०८२।८३		नपर्ने
		<u>४.५.३</u> ग्रामिण महिलाप्राविधिकहरू र सामाजिक परिचालक व्यवस्था गर्ने ।	प्रशासन शाखा	गाउँसभा	प्र प्र अ	२०८२।८३		नपर्ने

		<u>४.५.४</u> सुपथ मूल्य सहकारी पसलको स्थापना र व्यवस्थापन गर्न कार्यक्रम तय गर्ने ।						
सुशासन तथा उत्तरदायत्व	१२.५	<u>५.१.३</u> बेजिडघोषणा पत्रका १२ वटा प्रतिवद्धताको क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरि कार्यान्वयन गर्ने ।						
		<u>५.१.४</u> संयुक्त राष्ट्र संघिय बाल अधिकार महासंघी १९८९ बमोजिमका कार्यक्रमहरु तय गरी कार्यान्वयन गर्ने ।						
		<u>५.३.३</u> विधुतिय संचारको माध्यमबाट समावेशी तथा लैंगिक समानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्ने ।						
		<u>५.३.४</u> सवै जातजातिका विपन्न वर्ग र अन्य लक्षित समूहहरुको लागि सूचना तथा शिक्षा तथा संचार सम्बन्धी कार्यक्रमको माध्यमबाट जनचेतना वृद्धि गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	प्र प्र अ / महिला बालबालिका शाखा	२०८२ । ०८३		नपर्ने

		<u>५.४.२</u> लैससास विकास सम्बन्धी कार्यक्रम बाट सरोकारवाला पुगेको लाभ असर र प्रभावको विश्लेषण गर्ने ।	महिला वालवालिका शाखा	कार्यपालिका	प्र प्र अ । महिला वालवालिका शाखा	२०८२ ।०८३		नपर्ने
		<u>५.४.३</u> समिक्षा बैठकमा महिला वालवालिका सवै जातिका विपन्न वर्ग अपाङ्ग भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिक लगाएतकालाई लक्षित कार्यक्रममा समावेश गर्ने ।	महिला वालवालिका शाखा	कार्यपालिका	प्र प्र अ । महिला वालवालिका शाखा	२०८२ ।०८३		नपर्ने

निष्कर्ष

माडी गाउँपालिकाको आयोजनामा लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन २०७८ ले निर्देशित गरे बमोजिम विभिन्न दस्तावेजको अध्ययन गरि २ दिने कार्यशाला संचालन गरि गाउँपालिकाका कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरू बाट स्व-मुल्यांकन ढंगले माडी गाउँपालिकामा लैससासको परिक्षण सम्पन्न भयो । प्राप्तिहरूको आधारमा सेवा प्रवाहमा सन्तोषजनक अंक प्राप्त भएको यसैगरी निति कानून र योजना, संस्थागत व्यवस्था र सुशासन तथा उत्तरदायित्वमा कम अंक आएकोले यो क्षेत्रमा विशेष योजना बनाएर काम गर्नुपर्ने देखिएको छ । पालिकाले वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम बनाउदा लैससास कार्यान्वयनमा जोड दिन जरुरी रहेको छ । लैससास मूलप्रवाहिकरणका निम्ति भएका क्रियाकलापको प्रतिवेदन, दस्तावेजहरूको राम्रोसँग अभिलेखीकरण गर्दै जान आवश्यक छ । लैससासको बुझाई जनप्रतिनिधिहरू, कर्मचारीहरू र समुदायस्तरमा अझै पनि कमजोर रहेकोले यसको अर्थपूर्ण लक्ष्य हासिल गर्न अझै पनि चुनौती देखिन्छ । पालिकाको लैससास परीक्षणको अवस्थालाई विश्लेषण गरेर हेर्दा यो पालिकाको अवस्था विस्तारै सुधार हुँदै गएको देखिन्छ । तथापी यसलाई अझ कसरी लैससासमैत्री पालिकाको रूपमा अगाडी बढाउन सकिन्छ यस विषयमा पालिकाले आफ्नो नीतिको आधारमा कार्यक्रम बनाइ बजेट विनियोजन गरेर कार्यान्वयनमा जोड दिनुपर्ने देखिन्छ ।

सुझाव

माडी गाउँपालिकाले लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति, कानून र कार्यक्रम निर्माण , कार्यान्वयन, मुल्यांकन तथा अभिलेखिकरण गरि गाउँपालिकालाई लैससास मुल प्रवाहीकरण तर्फ डोर्याउँदै गएको देखिन्छ । यसलाई निरन्तरता दिन लैससास कार्यान्वयन समिति, गाउँ कार्यपालिका तथा कर्मचारीहरूले प्रतिबद्धता जाहेर गरे अनुसार लैससास विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनमा ल्याउन आवश्यक छ । गाउँपालिकाको लैससास परीक्षण पछि पालिकालाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्री बनाउनका लागि निम्न सुझावहरू दिएको छ ।

- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणबाट आएका सबल पक्षहरूको निरन्तरता र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरूको लागि बनाइएको कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्ने ।
- नीति तथा कार्यक्रम निर्माण गर्दा लैससासमैत्री बजेटको प्राथमिकीकरण गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।
- प्रत्येक वर्ष पालिका भित्रैबाट वा विज्ञको सहयोग तथा सहजिकरणमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण र लैससास बजेट परिक्षण गर्ने गराउने ।
- कार्यान्वयन समितिको बैठक बसेर तत्काल निर्णय गर्नुपर्ने र कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।

- नागरिक सेवाग्राही सन्तुष्टि फारमको नितरन्तर कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।
- लैंगिक डेस्क बनाइ कार्यान्वयन गर्ने ।
- लैससास परिक्षण तथा लैंगिकमैत्री बजेट निर्माणको लागि बजेट विनियोजन गरि कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।
- लैससास निति निर्माण गरी लागु गर्नुपर्ने ।
- नियमित रुपमा स्थानीय सरकार संचालन ऐनले निर्धारण गरेको मापदण्डको आधारमा सार्वजनिक सुनुवाइको व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।
- एकिकृत वार्षिक समिक्षाको व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयन गर्ने ।
- लैंगिकमैत्री कर्मचारी व्यवस्थापनकोलागि पहल तथा कार्यान्वयन को अभ्यास गर्ने
- सबै सरकारी कार्यालयमा स्तनपान कक्ष निर्माण गरि कार्यान्वयन गर्ने
- महिला शौचालयमा आकस्मिक सेनीटरी प्याडको व्यवस्था र प्याड डिस्पोजलको व्यवस्था गरि पूर्ण लैंगिकमैत्री बनाउनु पर्ने ।
- सबै क्षेत्रमा शुद्ध पिउनेपानीको व्यवस्थापन गर्ने ।
- टोल सुधार समूह मार्फत सामाजिक विकासका काममा प्रभावकारी कार्यान्वयन मा सहजीकरण गर्नु पर्ने ।
- जनप्रतिनिधि र कर्मचारी आचारसंहिता निर्माण तथा प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने ।
- नेपालको संविधान र स्थानिय तहबाट बनेका सबै ऐन, कार्यविधि तथा नीतिहरुको बारेमा कर्मचारीहरुलाई समय समयमा अभिमुखिकरण गर्नुपर्ने ।

अनुसूचि १ सुचकहरु
माडी गाउँपालिका रोल्पा

नोट: मूल्यांकन गर्दा राम्रो अबस्थालाई १ अंक, मध्यम अबस्थालाई ०.५ अंक र कमजोर अबस्थालाई ० अंक प्रदान गरिएको छ । तल दिइएको तालिकामा प्रत्येक सूचकमा अंक पाउने अबस्था र सो को प्रमाणीकरणको आधार राखिएको छ । यी सुरुचकहरुमा गरिएको मूल्यांकन सामुहिक मूल्यांकन र सहभागीहरुबाट सहमतीको आधारमा र उपलब्ध प्रमाणितकरणको आधारमा अंक प्रदान गरिएको छ ।

सिनं	मूल बिषय	सहायक बिषय	अंक	सूचक नं	सूचक	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
१	नीति, कानून, योजना २०	नीति र कानूनमा समावेशिता सहभागिता	८	१.१.१	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यादेशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससासदृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरे । नगरेको	०-१	१	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यादेशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससासदृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यादेशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन आँसिक रुपमामात्र समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यादेशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससासदृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र समावेशी शब्द चयन र सहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहले स्वीकृत गरेका नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु र स्वीकृतिको लागि प्रस्तुत गरेका मस्यौदा नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु विधायन समिति समावेशी भएको ।

२				१.१.२	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको । नगरेको	०-१	०	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे आँसिक रुपमा मात्र लेखाजोखा गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने नगरेको	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने नगरेको ।
३				१.१.३	स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी कुराहरू समावेश भए । नभएको	०-१	१	स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी कुराहरू समावेश भएको	स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी कुराहरू समावेश भएको	स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी कुराहरू समावेश भएको	स्थानीय सरकारको नीति, कानून, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू । वार्षिक निति तथा कार्यक्रम आवधिक योजना तथा नितिहरू भएको ।

४				१.१.४	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीतिहरु छन । छैनन्? (स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरिएको वा नगरिएको)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेसम्बन्धी अलग्गै नीति भएको र यस्तो नीति स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश गरिएको	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेसम्बन्धी अलग्गै नीति भएको तर स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश नगरिएको	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेसम्बन्धी अलग्गै नीति नभएको र स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समेत कुनै खास व्यवस्था नगरिएको	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेनीति दस्तावेज र स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकाहरु लैससास रणनिति २०७८ स्वीकृति भइ लागु भएको ।
---	--	--	--	-------	--	-----	-----	---	--	--	--

५				१.१.५	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्नपर्याप्त प्रावधान व्यवस्था गरिएको छ । छैन ?	०-१	०	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्नपर्याप्त प्रावधान राखिएको	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्ने खालका केही प्रावधानमात्र समावेश गरिएको	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्नकुनै प्रावधान नराखिएको	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिहरु र तिनको लैससास दृष्टिले विश्लेषण गरिएको दस्तावेज नभएको ।
---	--	--	--	-------	---	-----	---	---	--	--	---

६				१.१.६	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाए । नमिलाएको	०-१	१	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको र सोहिअनुरूपकार्यन्वयन हुनेगरेको	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको तर कार्यान्वयन नभएको	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुनेहिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध नमिलाएको	महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने विभेद उपर सुनुवाई भएका प्रमानित कागजातहरू र माहिलातथावञ्चिती मापरेकासमुदायहरूको स्वयमभनाइहरूकोद स्तावेज न्यायिक समितिको निर्णय दर्ता किताव तथा फर्छ्यौट किताव
७				१.१.७	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहे । नरहेको	०-१	१	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहेको	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने केही प्रावधानमात्र रहेको	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने कुनै प्रावधान नरहेको	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्याला भुक्तानी दस्तावेज वार्षिक निति तथा कार्यक्रम र श्रमिकको ज्याला भुक्तानी भर्पाइ

८				१.१.८	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानरहे । नरहेको	०-१	१	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानहरुरहेको	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने केही प्रावधानरहेको	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने कुनै प्रावधाननरहेको	स्थानीय तहकोश्रम नीति दस्तावेज र यसको समीक्षा प्रतिवेदन वार्षिक निति तथा कार्यक्रम र ज्याला भुक्तानी भर्पाइ डोरहाजिरी फारम
९		योजना तर्जुमा तथाकार्यान्वयन	८	१.२.१	आवधिक योजना र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको छ । छैन ?	०-१	१	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि आँसिक रुपमामात्र नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति , कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश नगरिएको	आवधिक योजना र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य विश्लेषण दस्तावेज आवधिक योजना तथा निति तथा कार्यक्रममा उल्लेख भएको ।

१०				१.२.२	गाउँपालिका । नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चित्तीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहको लागि वा प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरे । नगरेको	०-१	०	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चित्तीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहकोलागि वा प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरेको	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चित्तीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहमध्ये केहीको लागिमात्र प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरेको	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चित्तीकरणमा परेको समूहको लागि वा प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेनगरेको	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको महिला, बालबालिका, तथा बञ्चित्तीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहकोस्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले निर्धारणगरेको बजेट सीमा नभएको ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	--	---	--	--

११				१.२.३	स्थानीय सरकारकोयोजना सूची लक्षित समूहहरूको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरे । नगरेको (योजना तर्जुमा गर्दा गाउँ, वस्तीस्तरबाट आएका योजना कार्यक्रमहरूलाईसमेते नसमेटेको परीक्षण)	०-१	१	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहहरूको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा केही मात्र लक्षित समूहको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजनामात्र प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने नगरेको र उनीहरूले माग गरेका योजनाले सामान्यतया प्राथमिकता नपाउने गरेको ।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा भएका सहभागीहरूको सूची , फोटो र वडास्तरबाट छनौट भएका योजनाको स चीर लक्षितसमुहले छनौटगरेका कार्यक्रमको सूची
----	--	--	--	-------	---	-----	---	---	--	---	--

१२				१.२.४	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भए । नभएको ?	०-१	१	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा सामान्यछलफल भएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल नभएको	बजेट तर्जुमा मार्गदर्शनको प्रति र यसमा योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक । योजना तर्जुमा बैठकको माइन्सूट ।
१३				१.२.५	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिए । नगरिएको (तयारी प्रतिवेदन)	०-१	१	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार कार्यक्रम तय हुने गरेको	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने नगरिएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तयारी प्रतिवेदन । योजना तर्जुमाको माइन्सूट र उपस्थिति विवरण ।

१४				१.२.६	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरू विशेष गरेर लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजनहुने गरे । नगरेको	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजनगर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसार केही कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजनगर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानताप्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण नगरेको बजेट विनियोजनपनि गर्नेनगरेको	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरू प्राप्त गर्नेकार्यक्रमहरू बजेट विनियोजन दस्तावेज तथा निति तथा कार्यक्रममा केही कार्यक्रमहरूको मात्र उल्लेख भएको ।
१५				१.२.७	स्थानीय तहका योजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीबने । नबनेको	०-१	१	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीबनेको	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई सिमित रुपमा प्रत्यक्ष लाभ केही अप्रत्यक्ष लाभ पुग्नेगरीबनेको	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीनबनेको	स्थानीय तह कायोजना दस्तावेज

१६				१.२.८	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरुकोसहभागिता भए । नभएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिए नदिएको	०-१	१	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरुकोसहभागिता भएको ,मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिएको	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरुकोसहभागिता गर्ने र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिने नीति लिएको	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरुकोसहभागिता नभएको, मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी पनि नदिएको	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समिति व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनका प्रावधानहरु र केही योजनाको नमूना अवलोकन उस गठनको माइन्सूटको कम्पाइल सिट ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	---	---	---

१७		बजेट तर्जुमा तथाकार्यान्वयन	४	१.३.१	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिए । नगरिएको ?	०-१	०	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने नगरिएको	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा अघि समुदायका सरोकारवालाहरु सँगको छलफल र परामर्श तथा विपन्नता स्तरीकरण सम्बन्धी आवधिक दस्तावेज विभिन्न समन्वय समितिहरुको बैठक पुस्तिका नभएको ।
१८				१.३.२	स्थानीय सरकारका क्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमित रुपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिए । नगरिएको ?	०-१	०	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षणनियमितरुपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरिएको	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षणगर्न कहिले काहीं बजेटको व्यवस्था हुने गरेको	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षणगर्न बजेटको व्यवस्था हुने नगरेको	स्थानीय सरकारको बजेट विनियोजन र लैससास परीक्षण दस्तावेजहरु नभएको ।

१९				१.३.३	परिक्षण पश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरिए । नगरिएको ?	०-१	०	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरेको	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश भएपनि पर्याप्त नभएको	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेटव्यवस्था हुने नगरेको	स्थानीय सरकारको बजेट विनियोजन र लैससास परीक्षण दस्तावेजहरु नभएको ।
२०				१.३.४	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरुको लागि निश्चितप्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरुको हितका कार्यक्रममा समयैमाखर्च गरिए । नगरिएको ? (बजेट तथाकार्यकमबीच भिडान)	०-१	०	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरुको लागि निश्चितप्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरुको हितका कार्यक्रममा समयैमाखर्च गर्ने गरिएको।	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरुको लागि कहिले कहीं बजेट विनियोजन गरी उनीहरुको हितका कार्यक्रममाखर्च गर्ने गरिएको।	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरुको लागि बजेट विनियोजन तथा उनीहरुको हितका कार्यक्रममा खर्च गर्ने नगरिएको।	बजेट तथाकार्यकमबीच भिडान नतिजा निकाल्नेबजेट तथा , कार्यक्रम दस्तावेज । निश्चित प्रतिशत बजेट नछुट्याइएको ।

२३				२.१.३	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत दिने गरेको । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको ।	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको जनप्रतिनिधि समावेश गरेको कार्यटोली मार्फत दिने गरेको ।	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेर सेवा दिने नगरेको ।	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्ने रणनीति तथा कार्यनीति र सेवा प्रवाह दस्तावेज । भाषिक तथा सामाजिक संस्कारको फरक नभएको ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	---	---	--	---

२४				२.१.४	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको । नलिएको	०-१	०.५	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुनेगरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई समेत सेवाप्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर पाइने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति नरहेको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्ने सकारात्मक विभेदको नीति तथा रणनीति दस्तावेज । नितिमा नभएपनि कार्यान्वयन भएको ।
२५		कार्यप्रणा लीसमावे शी	४	२.२.१	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति छ । छैन ?	०-१	१	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति रहेको ।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति भएपनि कार्यान्वयनमा नरहेको ।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति नरहेको ।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको कार्यनीति दस्तावेज । लैससास रणनिति २०७८

२६				२.३.२	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था छ।छैन ? (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित गरिए।नगरिएको)	०-१	१	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको)	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको) तर कार्यान्वयनमा नरहेको	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था नगरिएको) ।	स्थानीय सरकारको संगठन संरचना र लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको कार्य निर्देश शर्त र जिम्मेवारी किटान दस्तावेज भएको । कार्यविवरण सहित कर्मचारीलाई जिम्मेवारी दिइएको ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	--	--	---

२७				२.२.३	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता बनाएर लागु गरिएको छ । छैन ?	०-१	०	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागिआचार संहिता बनाएर लागु गरिएको ।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता केही पनि नरहेको ।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता दस्तावेज ।निर्णय पुस्तिका । नभएको
----	--	--	--	-------	--	-----	---	--	---	--	---

२८				२.२.३	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए नभएको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गरे नगरेको	०-१	०	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत गरेको	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेतापनि यस समितिले वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन नगरेको	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता नरहेको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत नगरेको	योजना तर्जुमासमितिलाई र लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिले सुझाव दिएको दस्तावेज , बैठको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका र वडास्तरमा गरेको अनुगमन प्रतिवेदन । नभएको ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	--	--	---	--

२९		समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	२.३.१	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था रहे । नरहेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था रहेको ।	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने रहे पनि व्यवहारमा केहीको मात्र प्रतिनिधित्व हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था नरहेको ।	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समावेशी प्रतिनिधित्व भएको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका । समिति गठन पुस्तिका
----	--	---	---	-------	--	-----	---	--	--	---	---

३०				२.३.२	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाए । नपाएको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाएको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफलमा भागलिन पाए पनि निर्णय निर्माणमा भूमिका खेल्न नसकेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन नपाएको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूको छलफल सहभागिताको उपस्थिति र निर्णय पुस्तिकाको प्रति । माइन्सूट ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	--	--	--

३१				२.३.३	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरे नगरेको ?	०-१	०	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी विश्लेषण र सुझाव केहीपनि दिने नगरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले दिएका सुझावहरू । प्रतिवेदनहरू भएको । नभएको ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	---	--

३२				२.३.३	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने गरे नगरेको ?	०-१	०	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको प्रायः कार्यान्वयन हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन कहिले काहीँमात्र हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरू र कार्यान्वयन समीक्षा नभएको ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	--	--	--	--

३३		वित्त व्यवस्था पनप्रणा लीमा समावेशि ता	४	२.४.१	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गरिएको । नगरिएको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना भएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गर्ने निर्णय भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि छुट्टै कोष स्थापना नभएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि छुट्टै कोष स्थापना सम्बन्धी दस्तावेज । लैंगिक हिंसा कोष निवारण कोष संचालन कार्यविधिमा भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।
----	--	---	---	-------	--	-----	-----	---	--	--	--

३४				२.४.२	के आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोछ ? उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएकोछ ?	०-१	१	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोतथाउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोतरउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा भने नभएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था तथाउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा नभएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेट तथा कार्यक्रम दस्तावेजहरु । वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट
३५				२.४.३	के स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्थाभएको छ ? सो अनुसार कार्यक्रम पहिचानगरिएकोछ ?	०-१	०	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्थाभएको तथासो अनुसार कार्यक्रम पहिचानगरिएको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्थाभएको तरसो अनुसार कार्यक्रम पहिचाननगरिएको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेट तथा कार्यक्रम प्रवन्ध नै नभएको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको व्यवस्था तथा सोको लागि आवश्यक जनशक्ति ,वजेट तथा कार्यक्रमको व्यवस्थाभएको दस्तावेज । नभएको ।

३६				२.४.४	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचनाप्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे । नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने वा नदिने गरेको ।	०-१	१	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे पनि कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना पनि नदिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन बजे विनियोजन गरेको दस्तावेज र सूचना प्रणाली र यसबाट प्रवाहित सूचनाहरू । सुत्रको लागु भएको ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	---	--	--

३७		तथ्या ङ्क सङ्कल न तथाव्यव स्थापन	४	२.५.१	के स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनतथा अध्यावधिकगर्ने गरेको छ ? (लिङ्ग ,उमेर , र आर्थिक ,जात स्थिति आदि) (गाऊं।नगर प्रोफाईल)	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग , र आर्थिक ,जात ,उमेर स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनगर्ने गरेको र खण्डीकृत तथ्याँकको समय समयमा अध्यावधिकगर्ने गरेको छ ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग , र आर्थिक ,जात ,उमेर स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनगरेको तर खण्डीकृत तथ्याँकको अध्यावधिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग , र आर्थिक स्थिति ,जात ,उमेर आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनपनि नगरेको ।	महिला, पुरुष, बालबालिका, सबै जातजातिका (लिङ्ग , र ,जात ,उमेर आर्थिक स्थिति आदि) खण्डिकृत तथ्याङ्क सहितको गाऊं।नगर प्रोफाईल भएको तर अध्यावधिक नभएको ।
----	--	---	---	-------	---	-----	-----	---	---	--	--

३८				२.५.२	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गर । नगरेको (गाउँ। नगर प्रोफाइल)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरेको तर छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन नगरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान नै नभएकोले छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने नगरेको	स्थानीय स्तरका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्याँक र नक्साङ्कन सहितको गाउँ। नगर प्रोफाइल । नक्साङ्कन नभएको अध्याबधिक नभएको ।
३९				२.५.३	के स्थानीय सरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको छ ?	०-१	०	स्थानीय सरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नगरेको ।	स्थानीय पार्श्वचित्र र खण्डीकृत तथ्यांक तथा सूचनाको विवरण र स्थानीय विकास योजना तर्जुमा दस्तावेज । नभएको ।

४०				२.५.४	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन गरेपनि तथ्याँक अध्यावधिक नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख । अध्यावधिक सुचना भएको ।
४१	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास २०	मानव संसाधन तथाक्षमता विकास	८	३.१.१	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरे नगरेको र छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन भए । नभएको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आए । नआएको ?	०-१	०	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने गरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार भएपनि छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको तथा यस्ता कार्यमा भए गरेको खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार नगरेको, छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि समेत स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना , बार्षिक बजेट किताब र लैससासमा खर्च गर्ने कार्यविधि । कार्यविधि नभएको ।

४२				३.१.२	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी। कमर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएका छन् वा छैनन् र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको थियो वा थिएन ?	०-१	१	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी। कमर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएको र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको ।	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी। कमर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिए पनि तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको ।	स्थानीय सरकारकासबै पदाधिकारी। कमर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम नलिएका र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको ।	स्थानीय तहकापदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र समावेशी सदस्यहरूलाई तालिम प्रदान गर्दा कुल संख्याका आधारमा महिला तथापुरुषको सहभागी संख्याको अनुपात विश्लेषण प्रतिवेदन। महिला सशक्तिकरण बादी समुदाय संरक्षण कार्यक्रम
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	---	--	--

४३				३.१.३	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको छ । छैन ?	०-१	१	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग तथा महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको ।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिए पनि तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने नगरिएको ।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग हुने नगरेको ,महिलाका आवश्यकतापनि नसमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण समेत लिने नगरिएको ।	तालिममा समेटिएको विषयवस्तु, भाषाको लेखन र प्रयोगको स्तर, आवश्यकतामा आधारितभएको तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण प्रतिवेदन नभएको। तालिम सामाग्री ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	--	--	---

४४				३.१.४	महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राबिधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण) छन । छैनन् ? सो अनुसारको वजेटविनियोजन गरिएको छ । छैन ?	०-१	१	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूहेका र सो अनुसारको वजेटविनियोजन हुने गरेको ।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूअपनिसो अनुसारको वजेटविनियोजन हुने नगरेको ।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूर सो अनुसार वजेटविनियोजन हुने नगरेको ।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता विकाससम्बन्धी प्राबिधिक तालिम, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदिको प्रतिवेदन र परिमाण खुल्ने बजेट खर्च विवरण । मेडपा कार्यक्रमबाट भएको ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	--	--	--	---

४५				३.१.५	के स्थानीय सरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत छन् ? (विषयगत तालिमप्राप्त जनशक्ति संख्या)	०-१	०.५	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत रहेको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने केही मानवीय श्रोत रहेको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिने तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने मानवीय श्रोत नरहेको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने विषयगत तालिमप्राप्त जनशक्ति संख्या विवरण । केही जनशक्ती भएपनि तालिम दिन सक्ने जनशक्ति नभएको ।
----	--	--	--	-------	--	-----	-----	---	---	--	---

४६				३.१.६	के स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था छ ?	०-१	१	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था भएपनि रहेको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था भएपनि जनशक्ति नखटाइएको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइ र सो सम्बन्धी जनशक्ति नहेको ।	स्थानीय सरकारको संगठन संरचना र कार्यरत जनशक्तिको शाखागत विवरण । प्रशासन शाखाले हेर्ने गरेको । कार्य विवरण सहित प्रशासन शाखालाई जिम्मेवारी दिइएको ।
४७				३.१.७	महिला र वन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे नरहेको र कार्यान्वयन भए नभएको । (संचालित तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०	महिला र वन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन हुने गरेको ।	महिला र वन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने गरेपनि सबैले अवसर नपाएको ।	महिला र वन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने नगरेको र कार्यक्रम समेत नरहेको ।	स्थानीय तहको बार्षिक कार्यक्रम र महिला तथावन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको उपस्थिति विवरण । नभएको ।

४८				३.१.८	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी छ ? सोको लागि अभिमुखीकरणगरिएको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिन अभिमुखीकरणगरिएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने कार्यक्रम रहेपनि सञ्चालन नभएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी नभएको र यस्तो जानकारी दिने कुनै कार्यक्रम नरहेको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने अभिमुखीकरणकार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण र प्रस्तुतीकरण सामाग्री । नभएको ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	---	--	---	---

४९		अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार बिरुद्ध जनचेतना	४	३.२.१	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समयैमा सम्पन्न गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समयैमा सम्पन्न हुने गरेको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू रहेपनि सो अनुसारको बजेट विनियोजन तथा कार्यक्रम सञ्चालन नभएको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू नरहेको र यसकालागि बजेट समेत विनियोजन हुने नगरेको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र बजेट विवरण तथा सञ्चालित कार्यक्रम कार्यक्रम संख्या , मिति र उपस्थिति विवरण । लैंगिक हिंसा विरुद्धको अभियानको बजेट तथा कार्यक्रम भएको ।
५०				३.२.२	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा गरेको छ ? (घोषणा गरेको मिति) र महिला हिंसाविरुद्ध सून्य सहिष्णुता अपनाएको छ ? (घटेका घटना संख्या र लिइएका निर्णय)	०-१	०	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा भएको र महिला हिंसाविरुद्ध सून्य सहिष्णुता अपनाइएको ।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा भएपनि महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य रुपमा नघटेको ।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा पनि नभएको र महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य संख्यमा रहेको ।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा गरेको मिति तथा लिइएका निर्णय विवरण र स्थानीय न्यायिक समिति वा प्रहरीमा महिला हिंसासम्बन्धी उजुरीदर्ता विवरण । नभएको ।

५१				३.२.३	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरु संचालन गर्नेगरेको छ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका)	०-१	१	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरिएको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरु स्थानीय सरकारहरुले संचालन गर्नेगरे पनि प्रभावकारी नभएको ।	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने नगरेको ।	स्थानीय सरकारले सञ्चालन गरेका महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका । महिला तथा बालवालिका शाखाले नियमित रुपमा संचालन गरेको ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	--	--	---

५२				३.२.४	के स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै)जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालनगर्ने गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेको विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालनगर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि मध्ये केहीमात्र सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालनगर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालनहालसम्म नगरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउन सञ्चालन गरेका कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति । निति तथा कार्यक्रममा उल्लेख भएको ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	---	---	--	---

५३		कानूनी साक्षरता	४	३.३.१	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरिएको	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये केही सिमितलाई मात्र नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गरिएको ।	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये कसैलाई पनि नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण नगरिएको ।	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान र अन्य प्रचलित कानूनको बिषयमा गरिएको अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण । उपस्थिति विवरण ।
----	--	-----------------	---	-------	---	-----	---	--	--	--	---

५४				३.३.२	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्बन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख, प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्बन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरेको	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूमध्ये केहीलाई मात्र कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गरिएको ।	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्बन्धमा कुनैपनि अभिमुखीकरण नभएको ।	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तु समेटेी गरिएको अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण । नभएको ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	--	--	---	---

५५				३.३.३	के महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालित भएका छन ? (जस्तै: कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरुद्धका कार्यक्रम आदिबारेअनुशिक्षण)	०-१	१	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरुद्धका कार्यक्रम आदिबारेनियमितरूपमा अनुशिक्षण हुने गरेको ।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरुद्धका केही बिषयमा अभिमुखिकरण हुने गरेको ।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरुद्धका कार्यक्रम आदिबारेअनुशिक्षण नभएको ।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरुद्धका कार्यक्रम अनुशिक्षण कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या भएको । नियमित रुपमा संचालन भएको ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	---	--	---

५६				३.३.४	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट के उनीहरू लाभान्वितभएका छन् ? (जस्तै: कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धकार्यक्रम आदिबारे अनुशिक्षण र यसको असर)	०-१	१	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धमहिलाहरू सशक्तिकरण नभएको ।	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धकार्यक्रमहरूमा महिलाहरू सशक्त भएको ।	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन नभएको र यसले महिलाको कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धकार्यक्रमहरूमा महिलाहरू सशक्त भएको ।	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू जस्तै: कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धकार्यक्रम आदिबारे अनुशिक्षण कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या । वडा नं ३ को महिला संजालको अगुवाइमा बेचविखन हुन लागेका २ जना किशोरीहरूलाई माइती नेपालको सहयोगमा फिर्ता गरि परिवारमा बुझाइएको ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	--	--	--	---

५७		विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	३.४.१	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श गरे । नगरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान रहे। नरहेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श हुने गरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान समेत रहेको ।	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका सिमित व्यक्तिगणमात्र परामर्श लिने गरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान नरहेको ।	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श लिने नगरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहतको प्रावधान समेत नरहेको ।	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधिको प्रति र निर्माणको क्रममा गरिएको परामर्श कार्यक्रमको उपस्थिति र सहभागिता विवरण । विपद व्यवस्थापन कार्यविधि भएको ।
----	--	-----------------------------	---	-------	---	-----	---	--	--	---	---

५८				३३.२	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला रकेही वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयस्तरको विपद सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क तथा राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरणको सूची ।
----	--	--	--	------	---	-----	---	--	--	--	---

५९				३.४.३	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी सञ्चालन गर्ने गरेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा केही वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागितामा उनीहरूलाई प्राथमिकतामा राखी सञ्चालन गर्ने गरेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागिता विना उनीहरूलाई बिशेष प्राथमिकता नदिइ सञ्चालन गर्ने गरेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यका लाभान्वित समूह र उनीहरूको दिएको प्राथमिकता तथा सहभागिता विवरण । प्राथमिकिकरण नगरेता पनि सबैलाई राहात वितरण गरिएको ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	--	--	---

६०				३.४.४	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय मध्ये सिमितको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागितामा विना नै निर्णय गर्ने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा भएको उपस्थिति विवरण । विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना नभएको ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	---	---	---

६१	सेवा प्रवाह २०	पूर्वाधार विकास	४	४.१.१	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्री / संबेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्रीतथासंबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत हुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीभएपनि लैङ्गिक र बालमैत्रीतथासंबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा महिला बालबालिका र , अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिकबालमैत्रीतथासंबेदन शील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि स्वीकृत ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतथा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्री / संबेदनशील संरचनाकोड्रइङ , डिजायन भएको प्रमाण । केहीमा भएको ।
----	----------------------	--------------------	---	-------	---	-----	-----	---	---	--	--

६२				४.१.२	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरूमाथि केहीको मात्रनिर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरूका इन्डिजायन र , निर्मित संरचनाको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनहरू । केही भएको ।
----	--	--	--	-------	--	-----	-----	--	--	--	--

६३				२.१.३	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिट भन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशन दिने गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिट भन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशन दिने गरेको ।	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिट भन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्नुपर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिट भन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशन दिने कुनै नीति नै नभएको र हाल सम्म यस बिषयमा नसोचिएको ।	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिट भन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशन दिने नीति र स्वीकृत नक्साको प्रति । केही भवमा संधिय भवन संहिता निति बमोजिम भएको ।
----	--	--	--	-------	--	-----	-----	--	---	--	---

६४				४.१.४	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहे । नरहेको ?	०-१	१	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहेका ।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्ने सोच बनाएको तर सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू नरहेको ।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न नीति तथा सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू समेत नरहेको ।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने नीति तथा आयोजनाहरू । सबैकोमा विद्युतको व्यवस्था भएको ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	---	--	--

६५		प्रजनन् स्वास्थ्य	४	४.२.१	गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भए । नभएको ?	०-१	१	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगा गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश गरी सो नीति कार्यान्वयन गरिएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा गलगाउने नीति तथा यसको कार्यान्वयन केहीपनि नभएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने नीति र यसको अनुगमन प्रतिवेदन । नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख भएको । कार्यक्रम प्रतिवेदन ।
----	--	----------------------	---	-------	---	-----	---	--	--	---	--

६६				२.२	स्थानीय तहको कार्यालयअस्पाताल , वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको छ । छैन ?	०-१	०	स्थानीय तहको कार्यालयअस्पाताल , वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पाताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पाताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था सम्बन्धी नीति तथा यसको व्यवस्थापन केहीपनि नभएको ।	स्थानीय तहको कार्यालयअस्पाताल , वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने नीति र यसको अनुगमन प्रतिवेदन । नभएको ।
----	--	--	--	-----	--	-----	---	--	---	---	---

६७				४.२.३	परिवार योजना, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरूसंचालन गरिएका छन् ?	०-१	१	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरूसंचालन गरिएका ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी केही विशेष कार्यक्रमहरू मात्र संचालन भएका ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कुनैपनि विशेष कार्यक्रमहरूसंचालित नभएका	सुत्केरी हुँदाको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्न, किशोरीहरूको लागि प्रजनन र यौन शिक्षा आदानप्रदान गर्न, एचआईभी एड्स, स्तनक्यान्सर, पाठेघरको क्यान्सर र आङ्ग खस्ने अवस्था सुधार गर्ने र स्वास्थ्यशिविरहरू राख्ने जस्ता महिलाको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	---	---	---

६८				४.२.४	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट भए । नभएको ?	०-१	०	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनमा रहेको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम भएपनि बजेट विनियोजन नभएको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट नभएको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने चालु बर्षको कार्यक्रम र बजेट भएको प्रति र गतबर्षको समीक्षा प्रतिवेदन ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	--	---	---

६९		शिक्षा कार्यक्रम	४	४.३.१	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध मिलाए । नमिलाएको ?	०-१	१	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने नीति भएपनि पर्याप्त प्रयास नभएको ।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध नमिलाएको ।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने निर्णय तथा यसको कार्यान्वयन प्रतिवेदन । विद्यालय भर्ना अभियान संचालन भएको ।
----	--	------------------	---	-------	---	-----	---	---	--	--	---

७०				४.३.२	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाए । नमिलाएको ?	०-१	१	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायका सबै बालबालिकालाई पनि दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध नमिलाएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाउने कार्यक्रम तथा कार्यान्वयन प्रतिवेदन ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	---	--	---

७१				४.३.३	अशिक्षित महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालित भए । नभएका ? (जस्तै: अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि) (कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या)	०-१	१	अशिक्षित महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि संचालन भएका ।	अशिक्षित महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि संचालन गर्ने नीति भएपनि बजेट विनियोजन नभएको ।	अशिक्षित महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षाआदि कुनैपनि संचालन नभएको ।	अशिक्षित महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षाआदि संचालनको उपस्थिति र चनुगमन प्रतिवेदन । अविभावक शिक्षा संचालन भएको ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	--	--	---

७२				४.३.४	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरेको ।	केही विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण सम्बन्धी सिमित कार्यक्रम संचालन हुने गरेको ।	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण जस्ता कुनै कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको ।	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन तथा अनुगमनका प्रतिवेदनहरु । सेनेटरी प्याड र शौचालयको व्यवस्था भएको ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	--	--	--

७३		खानेपानी तथासर सफाइ	४	४.३.३	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भए । नभएको ?	०-१	१	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भएको ।	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि एउटै शौचालयको व्यवस्थाभएको ।	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध नभएको ।	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भए । नभएको अनुगमन गर्ने । केही कार्यालयमा सफा पिउने पानी सिमित मात्रामा भएको । भएको ।
----	--	---------------------	---	-------	---	-----	---	---	---	---	--

७४				४.४.२	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामाकेही वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन भएको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने बजेट र संचालन प्रतिवेदन ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	---	---	--	---

७५				४.४.३	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको ।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने बजेट तथा कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रमको स्वीकृत बजेट र सञ्चालन प्रतिवेदन ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	--	--	---

७६				२३.१	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन बजेट र प्रतिवेदन । खानेपानीको व्यवस्था सबै घरधुरीमा भएको ।
----	--	--	--	------	--	-----	---	--	---	--	--

७७		स्वरोज गार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्था पन	४	४.५.१	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको छ । छैन ?	०-१	१	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने गरिएको र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको ।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कुनै कार्यक्रम राख्ने नगरिएको ।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कुनै कार्यक्रम राख्ने नगरिएको ।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्नु अगाडि बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमको विषयवस्तु, बजेट तथा संख्या प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम ।
----	--	---	---	-------	--	-----	---	--	---	--	---

७८				४.५.२	स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरे । नगरेको ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रम कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि गरिएका कार्यक्रमहरूको संख्या र उपस्थितितथा , स्वीकृत कार्यक्रम । पालिकाको बजेटमा भएको ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	---	--	--

७९				४.५.३	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरे । नगरेको ? (मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिमसम्बन्धी सुचकाँक)	०-१	०	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरेको ।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने नगरेको ।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने गर्ने निर्णय र मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिमसम्बन्धी विवरण । नभएको ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	--	---	---

८०				४.५.४	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भए । नभएको?	०-१	०	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम नभएको ।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम र अनुगमन प्रतिवेदन । नभएको ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	--	--	--	--

८१	सुशासन तथा उत्तरदायित्व २०	सुशासन	४	५.१.१	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको वा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरेपनि सम्बन्धित अधिकारीबाट तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी र कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट भएका निर्णय ।
----	----------------------------	--------	---	-------	--	-----	---	--	--	--	---

८२				५.१.२	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याए । नल्याएको ?	०-१	१	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता केही नीतिमात्र कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता कुनै नीति कार्यान्वयनमा नल्याएको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति र कार्यान्वयन प्रतिवेदन ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	---	---	---

८३				५.१.३	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको छ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय भएपनि कार्यान्वयन नभएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताका क्षेत्रमा कुनै कार्यक्रमतय नभएको तथा कुनै कार्यान्वयन नभएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा स्वीकृत तथा सञ्चालित कार्यक्रमसंख्या र उपस्थिति ।
८४				५.१.४	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गरेको छ ?	०-१	०	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गर्ने गरेको ।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन भएपनि कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन नभएको।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कुनै कार्यक्रममा रकम विनियोजन नभएको र हालसम्म कुनै कार्यक्रम नभएको ।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रममा विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रम संख्या, कार्यक्रम संचालन भएको संख्या र उपस्थिति ।

८५		उत्तरदा यित्व रजवाफ देहिता	४	५.२.१	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले आकल झुक्ल केही कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले कुनै कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गरेको प्रति र कार्यक्रमको उपस्थिति ।
----	--	-------------------------------------	---	-------	--	-----	---	---	--	---	--

८६				५.२.२	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहनेगरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायको उपस्थिति रहनेगरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायको कहिले काहींमात्र उपस्थिति रहनेगरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायको उपस्थिति रहनेगरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रमको उपस्थिति रजिष्टर र बन्चितिकरणमा परेका व्यक्तिको उपस्थिति ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	---	--	--

८७				५.२.३	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा आवाज उठ्ने गरे । नगरेको र यसरी उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा उठेका प्रश्नमध्ये केहीकोमात्र स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा आवाज उठ्ने गरे पनि यसमा स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा आवाज उठेका प्रश्न र त्यसमा स्थानीय सरकारबाट सम्बोधनको अभिलेख ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	---	--	---	---

८८				५.२.४	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याए । नल्याएको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरे पनि कार्यान्वयनमा आइनसकेको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा नल्याएको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको स्वीकृत आचार संहिता ।
----	--	--	--	-------	---	-----	-----	--	---	---	--

८९		सूचना तथा संचार	४	५.३.१	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे । नगरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकगरे। नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे पनि महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने नगरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र गरेको वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिकीकरण र महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुशिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लक्षित कार्यक्रम तथा बजेट सार्वजनिकगरेको अभिलेख । स्थानीय रेडियोबाट प्रत्येक्ष प्रशारण गरेको ।
----	--	-----------------------	---	-------	---	-----	---	---	---	--	---

९०				५.३.२	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचनाहरू स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गरेको विवरण । सबैले नेपाली भाषा मात्र बोल्ने गरेको ।
९१				५.३.३	के स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको छ ?	०-१	०	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशी तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी प्रवाहित सूचनाको प्रति । नभएको ।

९२				५.३.३	के स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुशिलम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको छ ? (आधार तथ्यांकसँग समेत तुलना गर्न सकिने)	०-१	०	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुशिलम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको ।	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुशिलम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह भएपनि यसबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको आधार नभएको ।	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुशिलम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह नभएको र स्थानीय तहका कार्यक्रमबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि नभएको ।	के स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुशिलम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको अध्ययन प्रतिवेदन । नभएको ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	--	--	--

९३		अनुगमन तथामू ल्याङ्कन	४	५.४.१	के कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको छ ?	०-१	०.५	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको ।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले केहीमात्र लाभ लिन सकेको ।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले लाभ लिन नसकेको ।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिएको प्रभाव अध्ययन प्रतिवेदन ।
९४				५.४.२	के स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धीकार्यक्रमकोसं चालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने गरिन्छ ?	०-१	०	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धीकार्यक्रमकोसं चालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने गरिएको ।	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धीकार्यक्रमकोसंचालन बाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकासकार्यक्रमकोसंचालन बाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने कार्यक्रम नभएको ।	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकासकार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण भएको प्रतिवेदन ।

९५				५.४.३	के स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल गर्नेगरेका छ ?	०-१	०	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित गरी भएको छलफल प्रतिवेदन ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	--	--	--

९६				५.४.४	के अनुगमन तथा मूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिन्छ ?	०-१	१	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छ ।	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनबाट सिकेका केही पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छ ।	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छैन ।	अनुगमन तथा मूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गरेको प्रमाण । अनुगमनको सुझावको आधारमा योजनामा समावेश गरी कार्यान्वयन भएको ।
९७		समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार	४	५.५.१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका केही नीति, कानून तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा मात्र सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने नगरेको ।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरेको प्रमाण । भएको ।

९८				५.५.२	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल बनी कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि नियमितरूपमा कार्य हुने गरे । नगरेको ?	०-१	१	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमा कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि नियमितरूपमा कार्य हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमाआकलझुकल कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि बेलाबेलामा कार्य हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमा कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि कार्य हुने नगरेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जाल मा कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि कार्य गरेकोप्रमाणित हुने बैठकका निर्णयपुस्तिका तथा निर्णय । वडास्तरीय महिला संजालहरु ।
----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	---	--	--

९९				५.५.३	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने गरेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का केहीप्रतिनिधिलाई मात्रलैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकासतालिम दिने कार्यक्रम रहेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने नगरे ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकासतालिम प्रदान गरेको कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति । क्षमता विकास तालिम संचालन भएको ।
----	--	--	--	-------	---	-----	---	--	---	--	--

१००				५.५.३	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरुद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरुद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन तथा कार्यान्वयन गर्ने गरेको ।	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरुद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरेपनि कार्यान्वयन नगरेको ।	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरुद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गर्ने नगरेको ।	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरुद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गर्ने नगरेको ।
-----	--	--	--	-------	--	-----	---	---	---	--	--

अनुसूचि २,
सहभागीहरुको हाजिरी

आज मिति २०८१/०५/२२ गते माडी गाउँपालिकाको स्वभावस्थान चर्चे
पालिका अध्यक्ष श्री अमरसिंह बर्तिमानर ज्यूको अध्यक्षता एवं तपस्विनी
अनुसारका पद्मकिशोरी (कर्णचारीदेवी)को समुपस्थितिमा स्थानीय तह
संस्थागत क्षमता स्वपल्यांकन (निजा) तथा लैङ्गीक समानता तथा सामा
जिक समावेशीकरण (जेडी) परीक्षण सम्बन्धी अभिमुखीकरण तथा
कार्यमाला गोष्ठी सम्पन्न भयो तथा सम्पन्न गरियो ।

उपस्थिति,

श्री अमरसिंह बर्तिमानर	अध्यक्ष, गा.पा. अध्यक्ष
जयपुरी श्री जयपुरी बर्तिमानर	उपाध्यक्ष ॥ उपध्यक्ष
श्री इश्वरी प्रसाद गौतम	वि. प्र. प्र. ॥ ॥
श्री रोहित सिंह बर्तिमानर	१ तः वडा अध्यक्ष ॥ ॥
श्री तेजेश्वर बुढामगर	२ तः ॥ ॥ ॥
श्री इन्द्र ब. सिट्टीमह	का.पा. सदस्य ॥ ॥
श्री धनमोचन बर्तिमानर	॥ ॥ ॥
श्री अञ्जली के. सी	१ तः वडा सदस्य ॥ ॥
श्री परमानन्द बली	अध्यक्ष देवी
श्री सुरज राता	॥ ॥
श्री जयप्रकाश बुढामगर	जय (कार्य निर्देशक) (शाखा प्रमुख)
श्री नरद बहादुर थापा	रोजगार समोजक
श्री भद्रविर् बर्तिमानर	नारद समोजक
श्री सन्तोष डाँगी	IT officer
श्री विष्णु तिमिरे	अभिनिगर
श्री रोनु थापा	कृषि अधिकृत
श्री कृष्ण बहादुर बर्तिमानर	सुपार्वी (प्रोत्साहन तथा अनुमोदन)
श्री हारम बहादुर बर्तिमानर	॥ ॥ निष्पक्ष आई प्रमुख
श्री नरद बहादुर बर्तिमानर	१ तः वडा सचिव
श्री अक्षिप्त बर्तिमानर	६ तः वडा सचिव
श्री वमन प्रसाद खत्री	गाउँ (सिमा गाउँ समुह)
श्री सुन्दरी चौधरी	स. म. वि. नि.
श्री सन्तोष पन्	अध्यक्ष अभिनिगर
श्री प्रकाश निरुडु	अभिनि
श्री सावित्रा पुन	प्र. ड. वि. बहादुर
श्री प्रशान्त चाद	MIS operator

PAGE NO. _____	
DATE / /	
बै.सं.सं. जय बहादुर खत्री	प्रविधि खण्ड
बै.सं.सं. विरलक्ष काफ्ले	न.प्र.वि.सं. (प्र.)
बै.सं.सं. खोत्राम सं.सं.	वि.सं. सं.सं.

अनुसूचि ३,
फोटोहरु

